

Jaarverslag | 2016

Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o.

Inhoudsopgave

A	Algemeen deel	6
A1	Bestuursverslag	6
1.	Kernpunten en hoofdconclusies	6
	Missie en visie	6
	Governance: besturingsfilosofie en besturingsmodel.....	6
	Horizontale dialoog: omgang met de omgeving.....	7
	Belangrijkste beleidsprestaties.....	7
	Kwaliteitszorg	7
	Financiën en continuïteit.....	7
	Toekomstige ontwikkelingen	8
2.	Onderwijs en kwaliteit	9
2.1	Ontwikkeling en onderwijsresultaten van kinderen.....	9
2.1.1	Tussenresultaten Nederlands (technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, woordenschat) en rekenen-wiskunde	9
2.1.2	Overige vakgebieden.....	10
2.1.3	Sociaal-emotionele ontwikkeling.....	10
2.1.4	(Levensbeschouwelijke) identiteitsontwikkeling.....	10
2.1.5	Eindtoets basisonderwijs CITO	11
2.1.6	Internationalisering.....	11
2.2	Tevredenheid ouders, leerlingen en externe beoordelaars.....	12
2.2.1	Tevredenheid ouders en kinderen	12
2.2.2	Klachten van ouders.....	12
2.2.3	Tevredenheid externe beoordelaars	12
2.3	Kwaliteitscyclus.....	13
2.4	Speerpunten voor onderwijsontwikkeling.....	14
2.4.1	Spelend, ontdekkend, ontwerpnd en onderzoekend leren	14
2.4.2	Onderwijs en ICT	14
2.4.3	Passend onderwijs en expertisecentrum.....	15
2.4.4	Leren van en met elkaar.....	15
3.	Personeel.....	16
3.1	Strategische koers en personeelsbeleid	16
3.1.1	Overlijden Evelien Eijssen.....	16
3.1.2	Interne contactpersonen	16
3.1.3	Nieuwe CAO	16
3.1.4	Partners in Onderwijs en Transvita.....	16

3.1.5	Eigen risicodragerschap Vervangingsfonds	16
3.1.6	Beheersing van uitkeringen na ontslag	16
3.1.7	Welzijn teams.....	17
3.1.8	Talent DNA-onderzoek	17
3.1.9	Coaching.....	17
3.2	Mobiliteit.....	17
3.2.1	Verplichte mobiliteit.....	17
3.2.2	Vrijwillige mobiliteit	18
3.3	Verzuim.....	18
3.4	Opleiding en ontwikkeling.....	19
3.4.1	Stage- en opleidingsscholen.....	19
3.4.2	Versterking Samenwerking Opleiding en Scholen	19
3.4.3	Begeleiding Junior teachers.....	20
3.4.4	KPOA-Academie.....	20
3.4.5	Vierslagleren.....	20
3.4.6	De Educatiemaster 'leuk leren voor professionals'	21
3.4.7	Leergemeenschap identiteit	21
3.5	Kengetallen personeel.....	21
3.5.1	Aantal medewerkers en fte's	21
3.5.2	In- en uitstroom van medewerkers.....	21
3.5.3	Leeftijdsopbouw in procenten.....	21
3.5.4	Verhouding mannen en vrouwen	22
3.5.5	Verdeling parttimers en fulltimers	22
4.	Medezeggenschap.....	23
4.1	GMR.....	23
4.1.1	Activiteiten GMR in 2016	23
4.1.2	Samenstelling GMR.....	24
4.1.3	Overzicht vergaderingen.....	25
5.	Materieel	26
5.1	Huisvesting.....	26
5.1.1	Beleid 2016	26
5.1.2	Onderhoud	26
5.1.3	Veiligheid.....	26
5.1.4	Projecten.....	27
5.1.5	Ontwikkelingen 2017.....	27

5.2	Facilitair.....	28
5.2.1	Inkoop.....	28
5.2.2	Schoonmaak.....	28
5.2.3	ICT.....	28
6.	Financieel.....	29
6.1	Financieel beleid.....	29
6.2	Planning- en control cyclus.....	29
6.3	Treasuryverslag.....	29
6.4	Terugblik 2016.....	30
6.5	Financiële positie.....	31
6.5.1	Balanspositie.....	31
6.5.2	Financiële kengetallen.....	32
6.5.3	Toetsing financiële ruimte.....	32
6.6	Toekomstverwachting: continuïteitsparagraaf.....	33
6.6.1	Meerjarige ontwikkeling van leerlingaantallen en personele bezetting.....	34
6.6.2	Meerjarige exploitatierekening.....	35
6.6.3	Meerjarige vermogensontwikkeling en indicatoren.....	36
6.6.4	Interne risicobeheersings- en controlesysteem.....	37
6.6.5	Risicomanagement.....	37
A2	Verslag Raad van Toezicht.....	38
	Samenstelling Raad van Toezicht.....	38
	Overzicht vergaderingen.....	39
	Overleg met Dibera en GMR.....	39
	Good governance: Code Goed Bestuur.....	39
	Toezicht op het functioneren van het College van Bestuur.....	39
	Toezicht op middelen.....	40
	Accountant.....	40
A3	Organisatie.....	41
	Inschrijving Kamer van Koophandel.....	41
	College van Bestuur.....	41
	Ontwikkeling leerlingaantallen per school.....	41
	Personele omvang.....	41

B	Jaarrekening 2016	42
B1	Balans	42
B2	Exploitatierekening	44
B3	Kasstroomoverzicht	45
B4	Waarderingsgrondslagen.....	46
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	49
B6	Verantwoording regeling OCW-subsidies	55
B7	Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	56
B8	Toelichting op de onderscheiden posten van de exploitatierekening	57
B9	Ondertekening College van Bestuur	61
B10	Ondertekening Raad van Toezicht	62
C	Overige gegevens	63
C1	Voorstel resultaatbestemming	63
C2	Gebeurtenissen na balansdatum	63
C3	Controleverklaring	64
D	Bijlagen	68
D1	Instellingsgegevens	68
D2	Vermelding bezoldiging topfunctionarissen	69
D3	Verbonden partijen	71
D4	Segmentering resultaat 2016	72
D5	Enkelvoudige balans St. voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort en omstreken	73

D6	Enkelvoudige balans St. Dienstverlening Basisonderwijs Amersfoort	74
D7	Overzicht resultaat per school	75

A1 Bestuursverslag

1. Kernpunten en hoofdconclusies

Met gepaste trots presenteren wij het jaarverslag 2016 aan alle betrokkenen in en om de basisscholen van de Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort en omstreken (KPOA).

Hierin presenteren wij de resultaten van onze instelling in het kader van onze maatschappelijke opdracht en doelstellingen. Daarnaast geven wij inzicht in de continuïteit van de instelling wat betreft toekomstige (financiële) kansen en risico's.

Missie en visie

Vanuit verbondenheid met de pluriforme - van oorsprong katholieke - gemeenschap richten KPOA-scholen zich op alle kinderen in de basisschoolleeftijd. Al onze schoolteams zetten hun kwaliteiten in om de ontwikkeling en het leren van kinderen, ongeacht hun herkomst of levensbeschouwing, optimaal te bevorderen. Ruim 5500 leerlingen krijgen zo onderwijs in 16 basisscholen en 1 school voor speciaal basisonderwijs. Ongeveer 500 medewerkers leveren hieraan hun bijdrage. Als levensbeschouwelijk geïnspireerde onderwijsorganisatie vatten wij onze missie samen in de slogan 'Wij geloven in jou'.

Tijdens de Kerstmarkt voor KPOA-medewerkers lanceerden wij een missie- en visiefilmpje waarin wij deze slogan vertalen naar het onderwijs in onze scholen en de manier waarop KPOA-medewerkers hieraan bijdragen.

Allereerst geloven wij in de ontwikkelingskracht van kinderen. Hun ontwikkeling en leren proberen wij te garanderen door

vertrouwen te geven, de relatie aan te gaan en hen in verbinding te brengen met de rijkdom van onze cultuur en samenleving. Daarbij geloven wij in de kracht en het vakmanschap van professionals om doelgerichte leerprocessen op gang te brengen.

Dat doen professionals niet vanuit een (pedagogisch) eiland, maar vanuit verbondenheid met ouders/verzorgers en met professionals in peuterspeelzalen, kinderopvang, welzijnswerk, sport en jeugdhulpverlening. Samen met teamgenoten en collega's vanuit andere scholen voor regulier en speciaal onderwijs creëren we binnen twee samenwerkingsverbanden onderwijs dat past bij ieder kind. Samen met collega's uit het voortgezet onderwijs bewaken wij de doorgaande lijn in de ontwikkeling van kinderen. Zo dragen we bij aan een stevig fundament op basis waarvan kinderen zich door kunnen ontwikkelen tot volwassen deelnemers en bouwers aan onze samenleving.

Governance: besturingsfilosofie en besturingsmodel

KPOA functioneert als een professioneel lerende organisatie met leiderschapsverantwoordelijkheden en gezamenlijk eigenaarschap op alle niveaus met als doel de optimalisering van het leren van kinderen in de basisschool. Vertrekpunt voor de inrichting van de organisatie is het primaire onderwijsproces met kinderen. De groepsleerkracht regisseert dit proces zodanig, dat kinderen in toenemende mate in staat zijn de verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leerproces. Binnen KPOA leggen wij verantwoordelijkheden zo dicht mogelijk bij dit primaire onderwijsproces. Op basis van het subsidiariteitsbeginsel zijn vervolgens de rollen van onder-

steunend personeel, directie en bestuurders binnen de organisatie verdeeld. Schoolleiders zijn integraal verantwoordelijk voor de verschillende beleidsterreinen binnen de school. De bedrijfsvoering en administratieve organisatie vindt gestandaardiseerd plaats onder leiding van de directeur bestuursbureau, tevens bestuurssecretaris. Het collegiale tweehoofdige College van Bestuur (CvB) is eindverantwoordelijk voor de wettelijk bestuurlijke taken van de organisatie en geeft leiding aan de directeurs en de financial controller. De Raad van Toezicht (RvT) treedt op als interne toezichthouder en vervult de rol van werkgever voor het CvB. CvB en RvT onderschrijven en hanteren de code Goed Bestuur in het PO.

Horizontale dialoog: omgang met de omgeving

Vanuit het principe van schoolnabij besturen gaat het CvB vier maal per jaar op school in gesprek over de beleidsvoor-nemens, de feitelijke realisatie, de geboekte resultaten en bijsturing van de beleidsrealisatie. Deze horizontale dialoog maakt het mogelijk om input voor collectief beleid te verzamelen en collectieve risico's te beheersen. Daarnaast vindt de horizontale dialoog met ouders en personeelsleden plaats via de formele medezeggenschapsorganen op schoolniveau en bovenschools niveau.

De dialoog met collega-besturen in het primair onderwijs in Amersfoort is belegd binnen het Interbestuurlijk overleg (IBO). De dialoog met het speciaal (basis)onderwijs krijgt vorm binnen de Samenwerkingsverbanden De Eem en Zeeluwe. De dialoog met instellingen voor kinderopvang, welzijn en gemeente vindt plaats via de werkgroepen Voor- en Vroeg-schoolse Educatie en Uitvoeringsprogramma Jeugd en onderwijs. De dialoog met instellingen voor jeugdhulp verloopt via de wijkteams. Het gesprek met het voortgezet onderwijs vindt plaats via het PO-VO-overleg.

De regionale arbeidsmarktagenda wordt besproken in de Vereniging Partners in Onderwijs en het daaraan verbonden regionale transfercentrum Transvita. Daarnaast is de dialoog over de onderwijshuisvesting belegd in het bestuurlijk overleg IHP-DDC van PO, VO en gemeente. De dialoog met de katholieke kerkgemeenschap vindt plaats in de relatie school-parochie. Bovendien is de dialoog met hogescholen en universiteit Utrecht belegd in de stuurgroep van het Wetenschapsknooppunt Universiteit Utrecht / U-talent. Ook participeert KPOA

in de opleidingsraad van Hogeschool Utrecht instituut Theo Thijssen. KPOA is penvoerder van Opleiden in de School.

Belangrijkste beleidsprestaties

We zijn er trots op dat al onze scholen de basiskwaliteit op orde hebben. Naast SBO Michaelschool is nu ook een reguliere KPOA-basisschool als excellent aangemerkt: School op de Berg. Al onze medewerkers tonen keer op keer hun bekwaamheid, waardoor wij duurzaam deze kwaliteit kunnen borgen. Een belangrijk instrument hierbij is het loopbaanbeleid dat wij het afgelopen jaar hebben ontwikkeld en momenteel implementeren. Waarbij wij als vertrekpunt hebben gekozen dat iedere professional zelf zijn verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen ontwikkeling, leerproces en loopbaanstappen binnen KPOA. Als bestuur scheppen wij hiervoor de voorwaarden (bijvoorbeeld gesprekkencyclus, intern scholingsaanbod, mobiliteitsbeleid, interne vacatures, in- en externe kennisnetwerken).

Daarnaast ondersteunen materiële voorwaarden de ontwikkeling en het leren van kinderen. Zo werd in 2016 de nieuwbouw van ons Kindcentrum Het Bakken in Nijkerk opgeleverd. Ook het leren zelf kreeg een impuls door de aanleg en ingebruikname van het Kleuterplein in basisschool De Langen-oord in Hoogland.

Kwaliteitszorg

Het kwaliteitszorgsysteem voortvloeiend uit het schoolnabij besturen is ruim een jaar operationeel. Evaluatie ervan heeft ertoe geleid dat wij de bureaucratische last van het managementinformatiesysteem hebben verminderd door te stoppen met de invoer van het afzonderlijke dashboard iKnow. Het dashboard bood geen aanvulling op bestaande systemen (AFAS Insite, CITO LVS, mondelinge kwartaalrapportages P&F, schoolbezoeken). Afgesproken is om - als onderdeel van het gezamenlijk proces van strategische beleidsontwikkeling - in kaart te brengen welke managementinformatie noodzakelijk is om het kwaliteitszorgsysteem te optimaliseren.

Financiën en continuïteit

Bovenbeschreven investeringen in mensen en middelen blijven duurzaam mogelijk door de solide financiële positie van KPOA als onderwijsorganisatie. Zo is de voorziene krimp

in leerlingenaantallen opgevangen door natuurlijk verloop en inzet vanuit de flexibele schil van medewerkers in het kader van vervanging.

Al met al heeft KPOA een stevige (financiële) basis om haar kwaliteiten als onderwijsorganisatie verder uit te bouwen. De strategische koers KPOA 2015-2018 en de daarmee in lijn geformuleerde schoolplannen zijn daarbij leidend.

Toekomstige ontwikkelingen

In 2016 zijn we gestart met het proces van strategische beleidsontwikkeling, waarbij eigenaarschap bij teamprofessionals in scholen een procesdoelstelling is. Dit moet in augustus 2018 uitmonden in een dynamisch koersplan KPOA dat schoolteams in staat stelt doelgericht te navigeren in een veranderende omgeving.

Na een gezamenlijke tweedaagse van directeuren, interne beleidsadviseurs en bestuurders hebben betrokkenen op basis van affiniteit en denkkracht projectmatig gewerkt aan deelopdrachten:

- Organiseren inspiratiesessies met externe sprekers
- Scenario's schrijven en samenstellen missiefilmpje en visiefilmpje
- Uitvoeren sterkte-zwakte analyse KPOA-breed
- Organiseren studiedag KPOA On Wheels voor alle medewerkers van de stichting
- Terugkoppeling van resultaten tijdens de Kerstmarkt

Dit proces heeft al veel energie en inspiratie opgeleverd.

In 2017 krijgt het proces een vervolg door het gezamenlijk formuleren van te boeken resultaten en de daarbij passende normering.

We spreken de wens uit dat dit jaarverslag 2016 aan alle belanghebbenden in en om KPOA transparant maakt wat onze mooie onderwijsorganisatie het afgelopen jaar heeft gerealiseerd. Zowel wat betreft de directe onderwijsuitvoering als de investeringen die we hebben gedaan in onze professionaliteit en in (leer)middelen om het onderwijs aan kinderen in Amersfoort en omgeving duurzaam te verbeteren.

Dank voor het vertrouwen dat ouders ons hierbij geven, dank voor het werkplezier dat kinderen ons hierbij bieden en dank voor de steun van (onderwijs)collega's, (kennis)partners en gemeentelijke en landelijke overheid die wij als KPOA bij ons

waardevolle werk ervaren!

Bert Dekker & Winfried Roelofs

College van Bestuur

2. Onderwijs en kwaliteit

KPOA belooft aan ouders en andere belanghebbenden kwalitatief goed basisonderwijs. Kwaliteit maken we allereerst zichtbaar in de ontwikkeling en de onderwijsresultaten van kinderen (zie paragraaf 2.1). Maar er is meer. Pedagogische doelstellingen van onze scholen laten zich niet altijd direct vertalen in korte termijn resultaten (output), maar betreffen ook effecten op de wat langere termijn (outcome). Deze niet direct toetsbare effecten proberen wij inzichtelijk te maken door tevredenheidsonderzoeken bij ouders, leerlingen en externe beoordelaars (zie paragraaf 2.2). Om duurzame ontwikkeling bij kinderen op gang te brengen, onderwijsresultaten te boeken en gewenste effecten op de langere termijn te realiseren hebben we binnen KPOA een kwaliteitscyclus ingericht, waarbij een nauw samenspel is tussen interventies op het niveau van de groep, de school en bovenschools (zie paragraaf 2.3).

Deze kwaliteitscyclus resulteert in speerpunten voor onderwijsontwikkeling (zie paragraaf 2.4).

2.1 Ontwikkeling en onderwijsresultaten van kinderen

2.1.1 Tussenresultaten Nederlands (technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, woordenschat) en rekenen-wiskunde

Een analyse vanuit CITO LVS van de medio toetsen van het schooljaar 2016-2017 geeft een positief beeld van de gemiddelde resultaten binnen KPOA.

Met uitzondering van woordenschat in groep 4 en spelling in groep 5 presteren KPOA-leerlingen bovengemiddeld. Dit betekent echter niet dat wij op onze lauweren kunnen rusten. Hoewel wij het gemiddeld naar behoren doen, zijn er specifieke jaargroepen binnen specifieke scholen die onder het landelijk gemiddelde scoren:

- Binnen rekenen-wiskunde valt op dat de jaargroepen 3 en 4 op 4 scholen en de jaargroep 5 op 7 van de 16 basisscholen onder het landelijk gemiddelde scoren.
- Bij woordenschat valt op dat de jaargroepen 3 en 5 op

CITO LVS Medio-toetsen		2016-2017	
		Gemiddelde score KPOA-leerlingen	Gemiddelde score landelijk
Taal	Groep 2	64,6	62,8
ReWi	Groep 2	84,3	80,8
Technisch lezen	Groep 3	24,6	23
	Groep 4	56,3	53,5
	Groep 5	71	70,4
	Groep 6	85,1	82,4
	Groep 7	93,3	88,3
	Groep 8	103,4	95,5
Begrijpend lezen	Groep 4 (versie 3.0)	140,2	133,4
	Groep 5 (versie 3.0)	158,4	154,3
	Groep 6 (versie 3.0)	178,3	173,7
	Groep 7	48,8	44,2
	Groep 8	62,0	55,2
Spelling	Groep 3 (versie 3.0)	165,3	145,1
	Groep 4 (versie 3.0)	248,2	237,0
	Groep 5 (versie 3.0)	292,0	295,4
	Groep 6 (versie 3.0)	318,0	316,9
	Groep 7	140,7	139,0
	Groep 8	144,8	143,2
Rekenen-Wiskunde	Groep 3 (versie 3.0)	122,6	114,7
	Groep 4 (versie 3.0)	168,2	161,9
	Groep 5 (versie 3.0)	205,1	202,1
	Groep 6 (versie 3.0)	234,6	227,4
	Groep 7	102,5	99,6
	Groep 8	115,7	111,6
Woordenschat	Groep 3	37,3	37,3
	Groep 4	54,9	55,8
	Groep 5	66,4	63,8
	Groep 6	78,3	75,0
	Groep 7	89,7	86,0
	Groep 8	101,4	97,2

6 scholen onder het landelijk gemiddelde scoren en in jaargroep 4 betreft dat 8 scholen onder het landelijk gemiddelde.

- Bij spelling valt op dat de jaargroep 5 op 13 scholen en jaargroep 6 op 8 scholen onder het landelijk gemiddelde scoort.
- Bij begrijpend lezen valt op dat de jaargroep 5 op 4 scholen onder het landelijk gemiddelde scoort.
- Bij technisch lezen valt op dat de jaargroep 3 op 6 scholen, de jaargroep 4 op 4 scholen en de jaargroepen 5 en 7 op 5 scholen onder het landelijk gemiddelde scoren.
- Bij werkwoordspelling valt op dat de jaargroep 8 op 5 scholen onder het landelijk gemiddelde scoort.

Deze leerlingengroepen verdienen daarmee specifieke aandacht en meer onderwijs op maat in het betreffende vak/vormingsgebied. Bijzondere aandacht is gewenst voor de jaargroepen 5 omdat deze op meerdere scholen op alle vak-/vormingsgebieden onder het landelijk gemiddelde scoren. Nadere analyse van de leerlingengroepen laat zien dat met name de hoeveelheid leerlingen met de laagste toetsscores - vallend binnen de zogenaamde categorie V binnen CITO LVS - boven de te verwachten 20% ligt. Extra onderwijsmaatregelen voor deze categorie leerlingen binnen de scholen zou de gemiddelde score van de betreffende jaargroepen op KPOA-niveau positief beïnvloeden.

Deze extra onderwijsmaatregelen vragen om gerichte inzet van vakdidactische expertise binnen de betreffende scholen. Expertise die op schoolniveau gemobiliseerd moet worden, op KPOA-niveau gedeeld (professionele leergemeenschappen) en waar nodig aangevuld met externe expertise.

2.1.2 Overige vakgebieden

De ontwikkeling en onderwijsresultaten van de basisschoolkinderen leggen we binnen KPOA voor de overige vakgebieden niet vast op basis van methodeonafhankelijke toetsen. Iedere school heeft de vrijheid om zelf een methode te kiezen. Onderdeel hiervan vormen de methode-gebonden toetsen.

2.1.3 Sociaal-emotionele ontwikkeling

De sociaal-emotionele ontwikkeling registreren we binnen

KPOA-scholen op basis van observatielijsten. Daar waar zorgen zijn over de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen vindt aanvullend orthopedagogisch onderzoek plaats (o.a. vanuit het expertisecentrum van KPOA).

De onderwijsresultaten wat betreft sociaal-emotionele ontwikkeling evalueren wij aan de hand van tevredenheidsonderzoeken bij ouders en kinderen (zie paragraaf 2.2).

Daarnaast formuleert de inspectie een oordeel over het pedagogisch klimaat en de veiligheid in de school. Voor vrijwel alle scholen van KPOA is de beoordeling goed en voor geen enkele school onvoldoende.

2.1.4 (Levensbeschouwelijke) identiteitsontwikkeling

De (levensbeschouwelijke) identiteitsontwikkeling van kinderen laat zich moeilijk vastleggen in toetsings- en registratiesystemen. De (levensbeschouwelijke) identiteitsontwikkeling evalueren wij aan de hand van tevredenheidsonderzoeken bij ouders (zie paragraaf 2.2).

School	Eindtoets 2016		Eindtoets 2015		Eindtoets 2014		Oordeel inspectie periode 3 jaar indicator 1.1 4)
Aloysius	540,4	goed	541,5	goed	542,9	goed	goed
Baken	534,6	voldoende	533,6	voldoende	532,1	onvoldoende 1)	voldoende
Biezen	536,7	voldoende	536,6	voldoende	537,1	voldoende	voldoende
Brede Hei	537,9	voldoende	537,2	voldoende	533,0	onvoldoende 2)	voldoende
Caecilia	534,2	voldoende	534,4	voldoende	534,7	voldoende	voldoende
DOK12	535,6	voldoende	530,6	onvoldoende 2)	533,3	onvoldoende 2)	voldoende
Drieslag	538,6	goed	536,3	voldoende	533,2	onvoldoende 2)	voldoende
Joseph	535,9	voldoende	538,1	voldoende	538,2	voldoende	voldoende
Kameleon	533,5	onvoldoende 1)	535,0	voldoende	539,4	goed	voldoende
Kinderhof	536,2	voldoende	536,3	voldoende	536,4	voldoende	voldoende
Kubus	528,4	onvoldoende 2)	528,9	onvoldoende 1)	534,6	voldoende	voldoende
Langenoord	536,6	voldoende	538,6	voldoende	536,4	voldoende	voldoende
Malelande	537,6	voldoende	538,7	voldoende	537,5	voldoende	voldoende
Marke	535,4	voldoende	537,4	voldoende	538,2	voldoende	voldoende
Michael 3)							
School op de Berg	541,6	goed	541,0	goed	539,8	goed	goed
Tafelronde	536,4	voldoende	533,2	onvoldoende 1)	537,4	voldoende	voldoende

2.1.5 Eindtoets basisonderwijs CITO

Scholen binnen KPOA nemen de eindtoets basisonderwijs van CITO af. De resultaten van de afgelopen drie jaar zijn in de bovenstaande tabel weergegeven.

- 1) *Attendering van de inspectie ontvangen*
- 2) *Waarschuwing van de inspectie ontvangen*
- 3) *De Michielschool werkt niet met de eindtoets basisonderwijs*
- 4) *Volgens toetsingskader inspectie*

Uit de tabel blijkt dat, op grond van de scores eindtoets basisonderwijs, naar het oordeel van de Onderwijsinspectie in 2016, 2 scholen onvoldoende scores (was in 2015: 3), 11 scholen voldoende en 3 scholen goed (was in 2015: 2). Eén van onze scholen heeft op grond van deze scores een 'attendering' (1e maal onder de ondergrens) van de Onderwijsinspectie ontvangen. En één van onze scholen heeft een waarschuwing (2e achtereenvolgende maal onder de ondergrens) gekregen. Aan deze 'waarschuwing' cq. 'attendering' zijn geen gevolgen verbonden vanuit de inspectie. Al is evident dat de scholen die onvoldoende scores op dit punt wel extra aandacht behoeven. Dit heeft vorm gekregen door een frequenter monitoring-voortgangsgesprek met het

bestuur en de verplichting om met een externe organisatie (bijvoorbeeld School aan Zet) in overleg te gaan over de (tussen) resultaten.

Een belangrijke kanttekening bij het geheel van de scores is, dat de resultaten van de eindtoets basisonderwijs in een

meerjarenperspectief gezien moeten worden conform het toezichtskader van de inspectie. Dit houdt in dat op basis van drie achtereenvolgende jaren een oordeel door de inspectie wordt gegeven. Wanneer er sprake is van drie op één volgende onvoldoende scores zal de inspectie overgaan tot een aangepast arrangement en toezicht. Dat is bij geen van de KPOA-scholen het geval. Er zijn in 2016 twee scholen die in drie achtereenvolgende jaren op of boven de bovengrens van de inspectie scores en derhalve als oordeel Goed van de inspectie ontvangen.

2.1.6 Internationalisering

Internationalisering is bij KPOA in ontwikkeling. Op een aantal scholen wordt eerder begonnen met het aanbieden van een vreemde taal dan wettelijk verplicht. Er zijn binnen KPOA ook leerlingen die les krijgen in een extra vreemde taal.

2.2 Tevredenheid ouders, leerlingen en externe beoordelaars

2.2.1 Tevredenheid ouders en kinderen

In een tweejaarlijkse cyclus vinden er tijdens het voorjaar tevredenheidsmetingen plaats bij ouders, medewerkers en leerlingen. De metingen geven informatie over de periode hieraan voorafgaand. In 2016 zijn de rapportcijfers ruim voldoende, de leerlingen geven de KPOA scholen gemiddeld een rapportcijfer van 8.1, de ouders en de personeelsleden geven onze scholen gemiddeld een 7,5.

Alle scholen hebben de resultaten van de tevredenheidspeilingen uit 2016 gedeeld met de ouders, leerlingen en leerkrachten en van bijna alle scholen zijn de resultaten van de leerlingpeiling en de ouderpeiling terug te zien op de website scholenopdekaart.nl.

In het kader van het monitoren van de sociale veiligheid op onze scholen heeft KPOA besloten om de leerlingpeiling vanaf nu jaarlijks uit te voeren. Op basis van de resultaten van deze peilingen onderzoeken we steeds of en welke maatregelen er nodig zijn om de sociale veiligheid van leerlingen en de tevredenheid van alle betrokkenen te behouden of te vergroten.

2.2.2 Klachten van ouders

Naast tevredenheidsscores is het aantal klachten een indicatie voor de tevredenheid van ouders over het functioneren van KPOA-scholen.

In het kalenderjaar 2016 is er 1 officiële klacht bij het bestuur ingediend. Daarnaast is er 1 klacht ingediend bij de landelijke klachtencommissie. De laatste is na gesprekken tussen schoolleider, CvB en ouder ook weer ingetrokken.

In onderstaand overzicht zijn de klachten opgenomen die bij het CvB zijn ingediend. Deze worden conform de interne klachtenregeling afgehandeld. Daarnaast is er bij het CvB ook 1 klacht binnengekomen die is gestuurd naar de landelijke klachtencommissie. Deze klacht staat schuin gedrukt vermeld. Deze klacht is door de ouders ook weer ingetrokken en dus niet in behandeling genomen door de landelijke commissie.

Categorieën klachten:

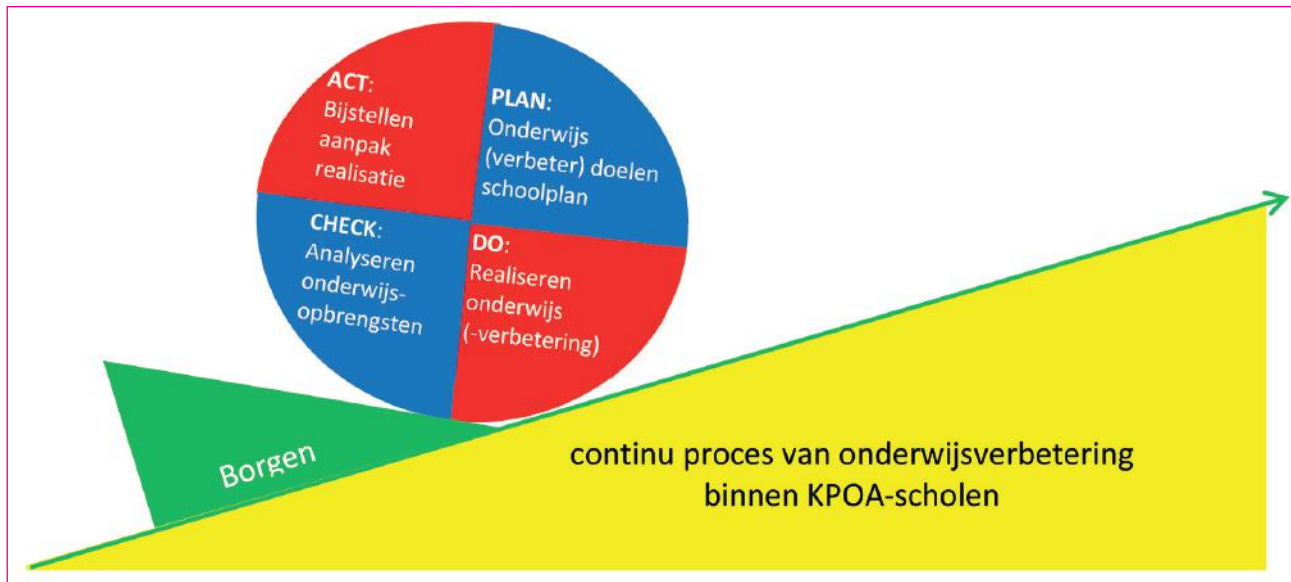
- A. Het pedagogisch en/of didactisch handelen van een personeelslid richting een leerling
- B. Geen, te late of foutieve informatieverstrekking aan ouders/verzorgers
- C. Onvoldoende serieus genomen voelen bij het uiten van zorgen door ouders
- D. Seksuele intimidatie of vermoedens van kindermishandeling
- E. Niet naleven van vastgesteld beleid m.b.t. ....
- F. Onveilige situaties in- en om het schoolgebouw
- G. Het handelen van de directie
- H. Overig

2.2.3 Tevredenheid externe beoordelaars

In 2016 vielen alle KPOA-scholen op basis van de uitkomsten van kwaliteitsonderzoeken van de onderwijsinspectie onder een basisarrangement voor onderwijstoezicht. Daarmee sprak de onderwijsinspectie haar vertrouwen uit in de basiskwaliteit van alle KPOA-scholen.

SBO Michielschool boekte daarbij een uitzonderlijke prestatie door op alle inspectiestandaarden een 'goed' te scoren. School op de Berg verwierf het predicaat excellente school 2016-2018.

School	Opmerking	Categorie								Afgehandeld	
		A	B	C	D	E	F	G	H	Ja	Nee
Kameleon		X		X						X	
<i>Tafelronde</i>	<i>Ingetrokken</i>								X	X	

2.3 Kwaliteitscyclus

KPOA-scholen werken systematisch aan hun kwaliteitsverbetering.

Het kwaliteitszorgsysteem voortvloeiend uit het schoolnabij besturen is ruim een jaar operationeel. Evaluatie ervan heeft ertoe geleid dat wij de bureaucratische last van het managementinformatiesysteem hebben verminderd door te stoppen met de invoer van het afzonderlijke dashboard iKnow. Het dashboard bood geen aanvulling op bestaande systemen (AFAS Insite, CITO LVS, mondelinge kwartaalrapportages P&F). Daarvoor in de plaats zijn de schoolbezoeken nadrukkelijk onderdeel van de cyclus van managementrapportage geworden. Om de kwaliteitscyclus te borgen leveren schoolleiders bij ieder schoolbezoek de benodigde documentatie.

Schoolbezoek 1 - Plan

In september-november bezoekt het CvB gezamenlijk alle scholen. Schoolleiders geven een presentatie waarin zij de volgende vragen beantwoorden:

- Welke gegevens heb je gebruikt voor de checks en analyses van afgelopen schooljaar?
- Wat is daarvan meegenomen in het plan voor 2016-2017 en hoe ziet het jaarplan eruit?
- Hoe past het jaarplan in het schoolplan?
- Welk focus breng je aan (speerpunten)?

Schoolbezoek 2 - Do

Tijdens het tweede schoolbezoek (december-februari) zijn de speerpunten onderwerp van gesprek. Tijdens dit schoolbezoek gaat het erom dat het CvB 'op de werkvloer' aanwezig is. Zij wil graag het jaarplan in actie zien en daarover in gesprek gaan met teamleden, met specifieke aandacht voor de speerpunten. Via klassenbezoeken en het bijwonen van vormen van teamoverleg krijgt het CvB zicht op hoe leerkrachten werken aan de speerpunten uit het jaarplan.

Schoolbezoek 3 – Check

Het derde schoolbezoek (maart-mei) - de checkfase - gaat het CvB in gesprek over de resultaten van de school. De schoolleiding geeft een schriftelijke managementrapportage (digitaal) over:

- Onderwijsresultaten en de analyse die daarvan gemaakt wordt
- De resultaten van de RI&E QuickScan voor personeel en de analyse die daarvan gemaakt wordt

Schoolbezoek 4 – Act

Tijdens het vierde schoolbezoek (mei-juni) gaat het CvB in gesprek over de kwaliteit van de analyse en de getrokken conclusies ten aanzien van de beleidsuitvoering:

- Welke data heb je in de checkfase in jouw school verzameld op het gebied van onderwijs?

- Welke conclusies heb je getrokken en hoe ben je tot deze conclusies gekomen (o.a. wie waren erbij betrokken)?
- Welke 'goede praktijken' zijn er binnen de school ontwikkeld, die bruikbaar zijn voor anderen?
- Welke wijzigingen in de uitvoering zijn noodzakelijk om de speerpunten te realiseren?
- Welke wijzigingen in de beleidsplanning zijn noodzakelijk om de speerpunten te realiseren?

De opbrengst van schoolbezoek 4 levert input voor het nieuwe jaarplan.

De 'goede praktijken' van ingezette verbeteringen worden waar mogelijk stichtingsbreed gedeeld en waar zinvol geborgd door het vastleggen in procesafspraken, protocollen en draaiboeken. Hierbij vervult het expertisecentrum een belangrijke rol (zie paragraaf 2.4.3).

2.4 Speerpunten voor onderwijsontwikkeling

De kwaliteitscyclus KPOA leverde in 2015 een strategische koers 2015-2018 op, waarin we KPOA-brede speerpunten voor onderwijsontwikkeling formuleerden. In 2016 waren te realiseren doelen voorzien wat betreft:

- Spelend, ontdekkend, ontwerpend en onderzoekend leren
- Onderwijs en ICT
- Passend onderwijs en expertisecentrum
- Leren van en met elkaar

2.4.1 Spelend, ontdekkend, ontwerpend en onderzoekend leren

Onze scholen bereiden kinderen voor op hun toekomstige rol in een samenleving die steeds complexere vormen aanneemt. Naast goede basisvaardigheden (taal, lezen, rekenen) vraagt dit van toekomstige burgers te leren omgaan met veranderingen en onzekerheden. Wat is de impact van vergrijzing, mondialisering, voortschrijdende technologieën? Wat is de impact van de groeiende wereldbevolking op schaarse middelen als voedsel, water, energie en natuur? Wat is de impact van de toenemende diversiteit in taal, cultuur en levensbeschouwing? Hoe verhouden toekomstige burgers zich ten

opzichte van elkaar en ten opzichte van de diverse overheden (gemeente, provincie, nationaal, Europees)? Hoe verhouden toekomstige werkgevers en werknemers zich naar elkaar?

In deze veranderende wereld onderstreept KPOA het belang van een kritisch onderzoekende houding, creatief probleemoplossend vermogen, een zelfstandig lerende houding en een sociaal-coöperatieve omgang met elkaar.

De eerste basis hiervoor leggen wij in onze scholen door het bevorderen van spel en ontdekkend leren bij kleuters. Naarmate kinderen ouder worden leren we hen ontwerpend en onderzoekend om te gaan met hun omgeving.

Het onderbouwteam van de Langenoord is vanaf augustus 2016 gaan werken op het nieuw ingerichte Kleuterplein. Het Kleuterplein, dat per thema wisselend wordt ingericht, nodigt kleuters uit tot spel en ontdekkend leren. Een bovenbouwleerkracht van de Langenoord is gestart met de opleiding tot specialist wetenschap & technologie om de doorgaande lijn naar onderzoekend en ontwerpend vorm te geven.

De Malelande is door Wetenschapsknooppunt van de Universiteit Utrecht geselecteerd als vindplaatschool voor wetenschap & technologie. Hiermee is de aanpak om via ouders contacten met bedrijven te intensiveren en zo de wereld van de techniek in de school te halen een voorbeeld voor alle basisscholen in de regio Eemland.

School op de Berg heeft zich ontwikkeld tot een school met een hoogbegaafdheidsprofiel.

2.4.2 Onderwijs en ICT

Het afgelopen jaar heeft School op de Berg geëxperimenteerd met tablets/notebooks in de groepen 6. Los van de technische aanloopproblemen heeft het experiment geleerd hoe via het werken met tablets differentiatie en verlengde instructie effectiever kan worden ingezet. Daarnaast is er gestart met het maken van ICT leskisten welke gebruikt kunnen worden bij het 21e -eeuwse leren. We zullen het komende jaar gebruiken om deze ICT leskisten een plek te geven in het onderwijs.

N.a.v. de nulmeting ICT, zijn er op de scholen gesprekken gevoerd met leerkrachten rondom professionalisering van ICT. Vanuit deze gesprekken heeft het onderwijskundig personeel een scholingskeuze gemaakt. Het afgelopen jaar is het scholingsaanbod verder uitbereid en weet het personeel

steeds beter de weg te vinden richting de KPOA academie. We hebben afgelopen jaar een verviervoudiging gemaakt met het aantal deelnemers.

Het komende jaar zullen we ons verder gaan richten op hoe ICT nog meer rendement en onderwijskwaliteit kan geven. Scholen zullen, binnen de collectieve kaders, een visie ontwikkelen hoe ICT kan bijdragen aan beter onderwijs. Wat willen we onze kinderen bieden en wat hebben we hier voor nodig? Met de flexibiliteit van de hardware, kunnen scholen sneller veranderingen doorvoeren. Onze medewerkers zullen zich op dit terrein verder ontwikkelen.

2.4.3 Passend onderwijs en expertisecentrum

KPOA werkt aan de implementatie van de basisondersteuning Passend onderwijs. 2016 stond in het teken van de stichtingsbrede ontwikkeling en implementatie van:

- Protocol Ernstige Rekenen-Wiskundeproblemen en Dyscalculie
- Protocol omgaan met gedrag

Op schoolniveau lag in 2016 het accent op verdere implementatie van handelings- en opbrengstgericht werken in de groep, lichte ondersteuning in de groep, overdracht van leerlinggegevens en samenwerking met ketenpartners (o.a. Samenwerkingsverbanden, wijkteams, overdracht PO-VO, VVE-overdracht peuterschool-basisschool).

Door de transitie van de jeugdzorg per 1 januari 2016 kregen scholen meer dan voorheen te maken met kind- en gezinsgerelateerde problematieken die extra aandacht vroegen van leerkrachten, IB-ers en schoolleiders (o.a. vechtscheidingen, uithuisplaatsing, eer-gerelateerd geweld). In drie situaties ging zorgmijddend gedrag van ouders gepaard met de wens om lopende het schooljaar van school te wisselen.

2.4.4 Leren van en met elkaar

Binnen KPOA is het leren van en met elkaar verder verstevigd door uitwisseling van kennis en ervaring op het gebied van:

- Efficiënte onderwijsorganisatie: vijf gelijke dagen-model
- Identiteitsontwikkeling
- Externe verantwoording onderwijskwaliteit
- Instrumenten voor implementatie loopbaanbeleid

Efficiëntere schoolorganisatie: implementatie vijf gelijke dagen-model

Binnen KPOA is het voorgenomen besluit genomen tot de stichtingsbrede invoering van het vijf gelijke dagen-model. De invoering hiervan biedt de mogelijkheid om de onderwijsuitvoering, voor- en naschoolse kinderopvang en (stichtingsbrede) naschoolse professionalisering van KPOA-medewerkers efficiënt te organiseren.

Binnen KPOA zijn de ervaringen van de 'early adopters' binnen het Directeuren- en Beleidsmedewerkersberaad (Dibera) gedeeld en gebruikt om processen bij collega-scholen te versnellen.

Vanaf augustus 2016 werken 11 van de 17 scholen met het vijf gelijke dagen-model.

Identiteitsontwikkeling

In 2016 functioneren leerkrachten van de verschillende KPOA-scholen in een leergemeenschap identiteit. Onder professionele begeleiding vanuit OBLIMON werken zij schoolspecifiek identiteitsgerichte activiteiten uit om zo katholieke identiteitsdoelstellingen opgenomen in hun schoolplan te realiseren.

Externe verantwoording onderwijskwaliteit

In 2016 zijn acht scholen bezocht door de onderwijsinspectie voor een regulier kwaliteitsonderzoek. In de voorbereiding naar deze inspectiebezoeken hebben betrokken leidinggevenden met elkaar gesproken over de wijze waarop je je onderwijskwaliteit aan de inspectie verantwoord.

Daarnaast zijn leidinggevenden van School op de Berg in gesprek gegaan met het team van SBO Michaelschool over de wijze waarop excellente kwaliteitszorg binnen de school voor derden zichtbaar gemaakt kan worden.

Instrumenten voor implementatie loopbaanbeleid

In 2016 is door directeuren, bouwteamleiders, beleidsadviseurs en bestuurders kennis en ervaring uitgewisseld en zijn instrumenten ontwikkeld die gebruikt kunnen worden bij de implementatie van loopbaanbeleid (o.a. digitale gesprekkencyclus, observatie-instrument, loopbaanwaaier, film en powerpointpresentatie).

3. Personeel

3.1 Strategische koers en personeelsbeleid

Het personeelsbeleid is gebaseerd op de strategische koers, gericht op stimulering van loopbaanontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van medewerkers en speelt in op de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving en de arbeidsmarkt. De Wet Werk en Zekerheid (WWZ), de krimp in de regio en het arbeidsmarktontwikkelingen spelen hierbij een cruciale rol.

3.1.1 Overlijden Evelien Eijssen

Na een lange periode van ziekte is Evelien in augustus 2016 helaas overleden. Evelien heeft zich voor de medewerkers van onze stichting ingezet als coach en dat deed ze op haar eigen geweldige manier. Altijd eerlijk en open, stralend en energiek in haar werk, ze ging met je in gesprek waardoor je als vanzelf ging nadenken. Het 'eigen regie model' waarvoor ze zich binnen KPOA hardmaakte, was haar op het lijf geschreven. Ze heeft dat tijdens haar eigen ziekteperiode fantastisch voorleefd. Na het wegvallen van Evelien werken we verder met twee beleidsmedewerkers personeel die de taken verdelen.

3.1.2 Interne contactpersonen

Dit jaar stond de jaarlijkse ontmoeting met de interne contactpersonen in het teken van kennismaken met de nieuwe externe vertrouwenspersoon van het CED en daarnaast is er stilgestaan bij de nieuwe klokkenluidersregeling en de herziene klachtenregeling van KPOA.

3.1.3 Nieuwe CAO

Per 1 juli 2016 is er een nieuwe CAO van kracht. De grootste wijzigingen waren al doorgevoerd door de gewijzigde CAO in 2015. KPOA heeft in 2016 o.a. n.a.v. de nieuwe CAO nieuw loopbaanbeleid opgesteld. Tussen augustus 2016 en februari 2017 worden alle werknemers hierover geïnformeerd.

3.1.4 Partners in Onderwijs en Transvita

KPOA is aangesloten bij samenwerkingsverband Partners in Onderwijs (PIO) en het regionale transfercentrum Transvita. PIO is in 2016 omgezet in een vereniging. Transvita is als stichting aan PIO verbonden. In 2016 is de werving en selectie

gestart om medewerkers aan te nemen voor de talentenpool van Transvita. We vinden het belangrijk dat bij de werving en selectie van nieuw personeel kwaliteit voorop staat. Op dit moment ervaart KPOA een nieuwe tendens in de arbeidsmarkt. Het tekort aan invalleurkrachten is merkbaar in de scholen. KPOA heeft besloten om zijn eigen vaste invalpool (VIP) uit te breiden om te zorgen dat leerlingen goed onderwijs blijven krijgen. Transvita is een verbindende factor. Mochten wij een probleem hebben, beschikken zij over een groot netwerk en weten ze wellicht een oplossing te bieden voor ons capaciteitsprobleem.

3.1.5 Eigen risicodragerschap Vervangingsfonds

KPOA is sinds 1 augustus 2015 eigen risicodragers voor het Vervangingsfonds. Na een zorgvuldig afgelegd traject, waarbij de GMR is betrokken, is hiertoe besloten. Doel was om meer zelf regie te creëren en de kosten voor vervangingen te verlagen. Evaluatie van het eigen risicodragerschap heeft plaatsgevonden in 2016. De uitkomst van deze evaluatie is dat we de werkwijze zoals we die bij de start hebben ingevoerd blijven handhaven. Dit betekent dat er een budget is opgenomen in de begroting voor collectieve risico's waaruit de vervangingen worden bekostigd. Daarnaast heeft KPOA voor inzet van invallers een eigen VIP en zich aangesloten bij Transvita. De medewerkers in deze flexibele schil worden bekostigd uit het budget voor vervangingen.

3.1.6 Beheersing van uitkeringen na ontslag

Er wordt zorgvuldig bijgehouden welke tijdelijke werknemers we inzetten op tijdelijke formatieve vacatures, hier zit namelijk het grootste risico. Ons beleid is om tijdelijke formatieve medewerkers in de flexibele schil op te nemen. Bij uitstroom van personeel onderzoeken wij zorgvuldig hoe het zit met

uitkeringsrechten van medewerkers. Periodiek worden aan de hand van overzichten van het UWV en het Participatiefonds met uitkeringsgerechtigden een lijst bijgewerkt waarmee we in beeld hebben of er mogelijk een uitkering ten laste van KPOA komt.

3.1.7 Welzijn teams

In januari en februari 2016 hebben beide beleidsmedewerker personeel met het management van iedere school een gesprek gevoerd. In dit gesprek is er aandacht voor het welzijn van individuele teamleden en het team als geheel. Dit jaar is er met name gekeken naar het potentieel en de prestaties van het team door middel van het 9 grid model.

3.1.8 Talent DNA-onderzoek

Vier medewerkers van KPOA hebben in 2016 deelgenomen aan het 'Talent DNA-onderzoek'. Doel van het Talent DNA-onderzoek is om middels de resultaten van invullen van verschillende vragenlijsten op het gebied van onder meer loopbaan, ambities en drijfveren in een individueel coachingsgesprek te verkennen hoe de loopbaan van de medewerker zich zou kunnen gaan ontwikkelen. Dit onderzoek en het daarbij behorende coachingsgesprek heeft tot veel positieve reacties geleid. Medewerkers geven aan dat ze beter geïnformeerd keuzes kunnen maken over bijvoorbeeld het volgen van een opleiding/training, het aanvragen van mobiliteit etc. Het onderzoek en het coachingsgesprek werd uitgevoerd door Hoedemaker Advies.

3.1.9 Coaching

In 2016 heeft KPOA acht coachingstrajecten uitgevoerd in het kader van re-integratie of ontwikkeling van medewerkers, daarbij is hulp ingeschakeld van een externe coach. KPOA heeft daarnaast een aantal interne coaches die regelmatig samenkomen om thema's die spelen te bespreken. Voordeel van deze vorm van coaching is dat veel medewerkers binnen redelijke termijn geholpen kunnen worden met hun vragen. Deze coaches hebben in 2016 vijf trajecten met medewerkers doorlopen.

3.2 Mobiliteit

Een terugblik op de voorbereidingen van de invulling van de formatie voor 2016-2017 naar aanleiding van de mobiliteit. We hadden in 2016 te maken met verplichte en met vrijwillige mobiliteit.

Overzicht mobiliteitsaanvragen en realisatie voor het schooljaar 2016-2017:

Soort overplaatsing	Aantal	Gerealiseerd
Overplaatsingswens van medewerkers van scholen waar boventaligheid was,	1	1
Noodzakelijke overplaatsing, anders dan boventaligheid	0	0
Overplaatsing i.v.m. ontwikkelingswens	15	8 gerealiseerd door mobiliteit naar andere school 2 mensen hebben ontslag genomen 1 iemand heeft een aanbod gekregen maar niet aangenomen 2 medewerkers geen match gevonden 2 mensen hebben hun mobiliteitsaanvraag ingetrokken
Overplaatsing i.v.m. wens andere functie	0	
Totaal	16	

3.2.1 Verplichte mobiliteit

In het schooljaar 2016-2017 hebben we te maken met een daling van de leerlingenaantal. Dit heeft tot gevolg dat een aantal scholen moet krimpen in hun personeel. KPOA heeft er voor dit schooljaar wederom voor gekozen om de medewerkers met een vaste aanstelling, die we anders zouden moeten ontslaan, te plaatsen in een zogenaamde flexibele schil.

In januari 2016 was er op vier scholen sprake van boventaligheid voor schooljaar 2016-2017. Deze vier scholen hebben het overplaatsingsbeleid uitgevoerd. Op andere scholen moesten er ook ingrepen gedaan worden in de loonkosten. Deze scholen konden echter al in een vroeg stadium aangeven dat dit bereikt kon worden via natuurlijk verloop.

In oktober 2016 werd het aangepaste overplaatsingsbeleid besproken in Dibera en GMR. Aan de hand van de ervaringen van schooljaar 2015-2016 werd dit beleidsstuk op een aantal punten gewijzigd. Doel was en is nog steeds om de overplaatsing ten gevolge van boventaligheid op één of meerdere scholen zo zorgvuldig mogelijk te laten verlopen. Het stappenplan is opgesteld aan de hand van het overplaatsingsbeleid.

3.2.2 Vrijwillige mobiliteit

De beleidsmedewerker personeel is gestart met het accent te leggen op de medewerkers die vrijwillig van school wilden veranderen en op scholen zaten waar sprake was van boven-taligheid. Daarnaast ging de aandacht naar de noodzakelijke overplaatsingen. Ook werden de medewerkers die vanuit een ontwikkelingswens wilden mobiliseren hierbij betrokken, omdat de ene mobiliteit weer ruimte bood voor de andere.

De medewerkers die in de VIP zaten in 2015-2016 zijn allemaal benaderd om hun wensen aan te geven t.a.v. hun inzet voor 2016-2017. In juli 2016 zaten er elf medewerkers in de VIP. Het is op twee medewerkers na gelukt om aan alle wensen te voldoen. Uiteindelijk is de VIP bij de start van 2016-2017 begonnen met elf medewerkers. Geen van deze medewerkers zijn in de VIP geplaatst door verplichte overplaatsing. In september 2016 is er een informatiebijeenkomst geweest voor deze medewerkers. In deze bijeenkomst zijn de praktische zaken besproken en ook het personeelsbeleid van de VIP.

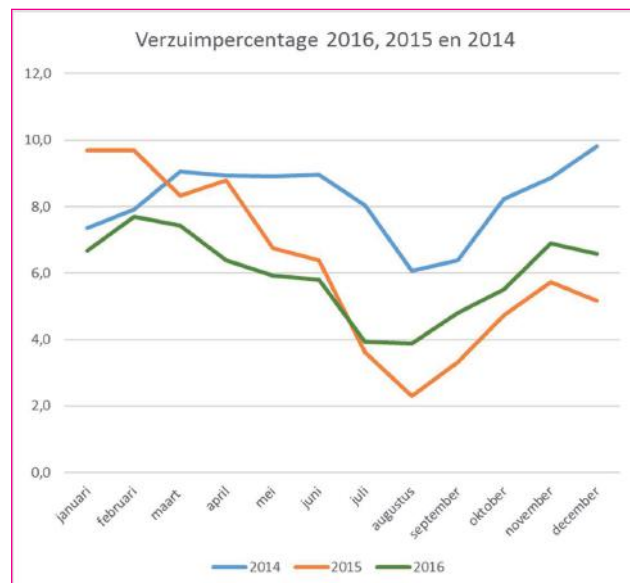
Aan het eind van het schooljaar waren alle medewerkers waar we verplichtingen aan hadden geplaatst op een school. Waardoor op scholen waar geen sprake was van krimp, er ruimte ontstond voor de medewerkers die graag taakuitbreiding wilden. Als het passend was in de organisatie van de school kon deze wens gehonoreerd worden.

In september 2016 is in het KPOA café het overplaatsings-mobiliteitsbeleid geëvalueerd met de directeuren. N.a.v. de ervaringen en de evaluatie zal er een herzien overplaatsingsbeleid opgesteld worden. Daarnaast is in het kader van het nieuwe loopbaanbeleid met een werkgroep een nieuw mobiliteitsproces vorm gegeven wat meer passend is bij de leidende principes van het loopbaanbeleid.

3.3 Verzuim

Het gemiddelde verzuimverlofcijfer over de het jaar 2016 is uitgekomen op 6,0% Het gemiddelde verzuimverlofcijfer over het jaar 2015 was 6,2% . KPOA heeft als doelstelling dat het verzuimverlofcijfer op of onder het gemiddelde van Nederland ligt. We voldoen niet aan deze doelstelling.

Een hoger verzuim van leerkrachten betekent een groter beroep doen op de beschikbare vervangers. En juist vervangers zijn niet voldoende beschikbaar, dit betekent dat in 2017 de aandacht van de schoolleiders, de beleidsmedewerkers en alle collega's weer gericht moet worden op het voorkomen van verzuim. Duurzame inzetbaarheid van medewerkers is daarbij een belangrijk onderwerp dat met een inspirerende bijeenkomst voor alle leidinggevenden van KPOA in februari 2017 zal worden gestart.

3.4 Opleiding en ontwikkeling

KPOA heeft in haar beleid keuzes gemaakt die loopbaanontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van medewerkers stimuleren. Hiervoor worden middelen en formatie ingezet. Medewerkers krijgen een speciale taak en voor de uren die zij besteden aan deze taken kunnen zij gedeeltelijk ambulant zijn. Op deze manier maakt KPOA gebruik van talenten en specifieke kennis binnen de organisatie. Het betreft hier diverse projecten die in de volgende paragrafen aan de orde komen.

3.4.1 Stage- en opleidingsscholen

Opleiden in school

Het jaar 2016 staat in het teken van het uitbreiden van de Opleidingsschool

Utrecht-Amersfoort. Naast de twee besturen (KPOA en KSU) die een jarenlange samenwerking kennen, doen er nog twaalf besturen aan mee. Alle deelnemende besturen aan de Opleidingsraad van de HU pabo hebben een samenwerkingscontract ondertekend en hebben toegezegd samen te willen werken om de kwaliteit van het werkplekleren te borgen en te verbeteren.

Voor de financiering van dit grote partnerschap is voor de KPOA en KSU een minimum aantal van 80 studenten nodig die voor 40% binnen ons partnerschap worden opgeleid. Voor de verdere uitrol van de totale opleidingsschool zijn nog eens 320 studenten nodig die voor 40% op de werkplek opgeleid worden. Vanwege een terugloop van het aantal studenten op de pabo wordt het steeds lastiger om dit aantal te behalen.

Bij KPOA hebben in 2016 de Malelande, de Langenoord en de Michaelschool het Keurmerk Opleidingsschool in samenwerking met de HU pabo behaald. Hiervoor hebben de schoolopleiders samen met het team en de leidinggevenden van de school een portfolio aangeleverd over hun inzet t.a.v. de kwaliteit van het opleiden in hun school. In juni 2016 was er een middag belegd waarin er een audit is afgenomen door het samenwerkingsverband BOiS (bovenschools opleiden in school). De resultaten en de aanbevelingen zijn terug te

vinden in het document: 'Conclusies en aanbevelingen audit-commissie 21 juni 2016.'

Het doen van onderzoek binnen de academische opleidingsscholen

In 2016 hebben de drie academische opleidingsscholen het 4-jarige onderzoek 'systematisch werken aan opbrengsten' binnen het thema lezen afgerond. Voorjaar 2017 verwachten we hiervan de resultaten in boekvorm als een uitgave van het lectoraat Geletterdheid.

Het ministerie van OC&W heeft besloten om de subsidie voor de academische kop op de opleidingsschool per 1 januari 2017 te stoppen. Er gaat nu onderzoeksbudget naar de NRO voor academische werkplaatsen. KPOA maakt daar geen deel van uit.

Kennis delen

- De website www.academischebasisschool.nl wordt maandelijks bijgewerkt en gedeeld. Alle brochures en onderzoeksverslagen zijn te downloaden.
- Vertegenwoordiging in het bovenschools opleiden in school overleg van de HU pabo (BOiS).
- Vertegenwoordiging in de Opleidingsraad van de HU pabo waar 16 schoolbesturen zitting in hebben.
- Deelname aan congressen en studiedagen zoals die van het Velon (Vereniging van lerarenopleiders).

3.4.2 Versterking Samenwerking Opleiding en Scholen

Vanuit de AOS Utrecht Amersfoort neemt KPOA samen met de HU pabo en de andere aangesloten schoolbesturen deel aan de Versterking Samenwerking Opleiding en Scholen. De samenwerking bestaat uit 5 'verplichte' onderwerpen waarin het opleiden in school, de schoolontwikkeling en de positie van de pabo een markante plaats hebben. De thema's zijn:

- Samenwerking algemeen
- Omgaan met verschillen
- Opbrengstgericht werken
- Ouderbetrokkenheid en pesten
- Begeleiding en professionalisering startende leerkrachten (inductie)

In totaal werken er 14 schoolbesturen, met 70 basisscholen en 25 instituutopleiders samen in dit project. Vanuit KPOA doen er 5 opleidingsscholen (DOK12, de Marke, de Breede Hei, de Josephschool en de Malelande) mee met de verschillende thema's. KPOA levert, vanuit haar opleiden in school expertise, 2 themacoördinatoren (schoolopleider +) en de algemeen coördinator. Voor wat betreft de algemene samenwerking zijn de schoolopleiders van de Tafelronde, de Kubus, de Kinderhof en de Langenoord per september 2016 ook deelnemer geworden. Het traject loopt tot uiterlijk juli 2018 door.

3.4.3 Begeleiding Junior teachers

Junior Teachers Jaar 1

Het begeleidingstraject voor startende leerkrachten bestaat uit een videotraject van 2-3 opnames, waarin de eigen leervraag van de Junior Teacher centraal staat. Daarnaast zijn er 2 workshops die informatie geven over zaken waar een startende leerkracht zijn voordeel mee zou kunnen doen. KPOA heeft twee professionele beeldbegeleiders voor een dag per week in dienst. In juni 2016 hebben 6 Junior Teachers een deelnamecertificaat ontvangen. In augustus 2016 zijn er 14 Junior Teachers gestart bij KPOA. We werken zeer nauw samen met de Meerkring en Eemvallei Educatief, onze samenwonende schoolbesturen. Vorig schooljaar voorzagen wij in de begeleiding van hun startende leerkrachten. In schooljaar 2016-2017 werken we wel heel nauw samen maar voorziet de Meerkring in de eigen beeldbegeleiding via een coach van de Gedragstolk. In deze samenwerking is sprake van een echte win-win situatie. Zij leren van onze jarenlange ervaring bij het begeleiden van Junior Teachers en wij leren van hen over nieuwe begeleidingstechnieken zoals het (beeld)begeleiden in de klas met 'een oortje'.

Junior Teachers Jaar 2 en 3

In het loopbaanbeleid van KPOA staat beschreven dat wij de Junior Teachers (fase 2) sowieso blijven volgen in hun ontwikkeling. Alle Junior Teachers jaar 2 volgen een training over 'Hoe om te gaan met gedragsproblemen': met de naam 'Gedraag je?!'. Deze training wordt verzorgd binnen de KPOA-Academie door een LB leerkracht van de Caeciliaschool, die tevens gedragspecialist is. Tijdens deze training is er telkens aan het einde van elke bijeenkomst een mogelijkheid

om een eigen casus in te brengen. Zo ontstaat er op een natuurlijke manier intervisie tussen deze leerkrachten.

In jaar 3 verwachten we dat Junior Teachers zelf een vraag hebben over de te volgen scholing en dat zij een keuze maken uit de scholing die aangeboden wordt op de KPOA-Academie. Beeldbegeleiding kan in jaar 2 en jaar 3 door de Junior Teacher zelf aangevraagd worden. Deze aanvragen worden altijd gehonoreerd.

3.4.4 KPOA-Academie

In 2016 is KPOA overgestapt van de KPOA-bestuursacademie

naar de KPOA Mijn Eigen Academie. De samenwerking met OinO Advies t.a.v. de academie is voortgezet.

In Mijn Eigen Academie heeft elke KPOA medewerker een eigen inlog. Elke medewerker beheert via deze inlog de eigen scholing, het bekwaamheidsdossier, de feedbackvragen aan collega's en leidinggevenden en de eigen assessments. Elke medewerker kan op deze manier eigenaar zijn van het eigen leer- en ontwikkelproces.

Speerpunt van leren was in 2016 het bekwamen in ICT en dit zal in 2017 een vervolg krijgen. Naast de cursussen en trainingen op Mijn Eigen Academie is er binnen KPOA ruimte voor leergemeenschappen en netwerken:

- Netwerk van intern begeleiders
- Kwaliteitskring bouwteamleiders
- Leergemeenschap identiteit
- Netwerk van ICT coördinatoren
- Netwerk van contact / vertrouwenspersonen
- Groep 8 netwerk
- Expertforum gedrag
- Training Denk stimulerende gespreksmethodiek ontwikkeld door een Master-opgeleide leerkracht van de Michaelschool

3.4.5 Vierslagleren

In 2016 is er een nieuwe impuls gegeven aan het traject Vierslagleren. Binnen KPOA zijn er drie koppels die meedoen aan Vierslagleren. Bij het Vierslagleren gaan een (senior) leerkracht

en een Junior Teacher beiden een Masteropleiding volgen. De Junior Teacher mag de uren (2 dagen) invullen van het verlof van de leerkracht. Vierslagleren vindt plaats op de Biezen, de Breede Hei en de Kinderhof. Vierslagleren heeft een termijn van twee jaar. Dit traject loopt in juli 2018 af.

3.4.6 De Educatiemaster 'leuk leren voor professionals'

Er zijn vijf KPOA-scholen die de Educatiemaster een nieuwe impuls gaan geven door een gebruikersworkshop af te nemen. Het lezen van onderwijsartikelen en interessante ontwikkelingen in het onderwijs zijn eenvoudig bij te houden met de Educatiemaster. In 2015 hebben ook directies een inlogcode ontvangen. Zij kunnen voor hun registratie als schoolleider gebruik maken, voor het onderdeel informeel leren, van een aantal artikelen op deze website.

3.4.7 Leergemeenschap identiteit

Na de invoering van de beleidsnotitie identiteit (versie 21-06-2012) zijn op dit moment negen scholen met elf deelnemers vertegenwoordigd in de leergemeenschap identiteit. De leergemeenschap krijgt begeleiding en input van Oblimon-identiteitsbegeleiding. De deelnemers leveren een grote bijdrage aan de inhoud en de voorbereiding van de bijeenkomsten.

3.5 Kengetallen personeel

3.5.1 Aantal medewerkers en fte's

Onderstaand overzicht laat het aantal medewerkers en het aantal fte zien aan het einde van het kalenderjaar.

	Aantal medewerkers	Aantal fte
2016	506	353
2015	505	362
2014	543	388

3.5.2 In- en uitstroom van medewerkers

In 2016 stroomden 29 medewerkers in. Het aantal medewerkers dat KPOA verliet bedroeg 28, hieronder weergegeven naar de reden van uitstroom:

Reden	Aantal
Eigen verzoek	21
Pensioen	5
Overlijden	1
Afloop tijdelijk contract	1
Totaal	28

3.5.3 Leeftijdsopbouw in procenten

Onderstaand overzicht laat de leeftijdsopbouw van de medewerkers zien aan het einde van het kalenderjaar.

	2016	2015	2014
< 25 jaar	3,0	1,4	1,7
25-34 jaar	25,7	26,5	29,2
35-44 jaar	25,3	25,7	23,8
45-54 jaar	22,1	22,8	22,0
> 55 jaar	23,9	23,6	23,3
Totaal	100,0	100,0	100,0

3.5.4 Verhouding mannen en vrouwen

Het onderstaand overzicht vermeldt de verhouding van mannen en vrouwen aan het eind van een kalenderjaar, in de periode 2012 tot en met 2016. Het percentage mannen neemt de laatste jaren iets af. Het gaat echter niet om grote aantallen, maar om enkele medewerkers in de laatste vijf jaar.

	Vrouwen	Mannen
2016	87,6	12,4
2015	87,9	12,1
2014	87,1	12,9
2013	87,2	12,8
2012	87,0	13,0

3.5.5 Verdeling parttimers en fulltimers

Binnen KPOA werkt ca. 19,5 % van de medewerkers op full-time basis en ca. 80,5% op basis van een parttime dienstverband.

4. Medezeggenschap

4.1 GMR

GMR staat voor Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. De GMR is een wettelijk verplicht, onafhankelijk orgaan, dat medezeggenschap op bovenschools niveau heeft namens alle ouders en personeelsleden verbonden aan KPOA. De GMR is betrokken bij de besluitvorming over het beleid en het functioneren van KPOA in zijn geheel. Zij doet dit door vragen te stellen aan het CvB, gevraagd en ongevraagd advies te geven en dient bij bepaalde beleidsstukken wel of geen instemming te verlenen. Het gaat dan bijvoorbeeld over de begroting van KPOA, het bestuursformatieplan, het sollicitatiebeleid en het overplaatsingsbeleid.

De invoering van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) in 2007 heeft ervoor gezorgd dat de GMR een zelfstandige positie heeft gekregen t.o.v. de Medezeggenschapsraden van de 17 aan KPOA verbonden scholen. Dit betekent dat een GMR-lid niet automatisch ook MR-lid van een school hoeft te zijn. Onderwerpen die aan de orde komen bij de MR van de scholen is het schoolplan, het schoolformatieplan, de schoolbegroting en bijvoorbeeld de invoering van het 5-gelijke dagen rooster.

4.1.1 Activiteiten GMR in 2016

Het GMR-jaar 2016 bestaat uit twee perioden: de afsluiting van het schooljaar 2015-2016 (januari-juni) en de start van het schooljaar 2016-2017 (september-december).

De vier taakgroepen van de GMR waren in 2016:

- Financiën
- Onderwijs & Kwaliteit
- Personeel
- Communicatie & Identiteit

De belangrijkste onderwerpen voor het eerste deel van het jaar waren: proces begroting 2016-2019, proces CAO-kader, ziekteverzuim, klokkenluidersregeling, bestuursformatieplan 2016-2017.

De GMR werd in de eerste helft van 2016 door het CvB geïnformeerd over de voortgang IHP, voortgang Andere Schooltijden, rapportage Onderwijskwaliteit, gesprekkencyclus, beleidsplan Junior Teachers, protocol schorsen en verwijderen, WNT en het projectplan KPOA 2022. Aan het einde van schooljaar 2015-2016 jaar nam de GMR afscheid van zes leden.

De GMR streefde er aan het begin van het nieuwe GMR-jaar 2016-2017 naar om dit schooljaar een volledige bezetting te realiseren. In totaal werden zes nieuwe leden verwelkomd. Gestart werd met acht leerkrachten en vier ouders. De GMR nam het besluit om actief op zoek te gaan naar vier ouders, voor met name de taakgroepen Financiën en Communicatie, om te kunnen voldoen aan de gelijke verdeling van ouders en leerkrachten in de GMR.

De belangrijkste beleidsonderwerpen op de agenda van dit tweede deel van het schooljaar waren: loopbaanbeleid, (onvrijwillige) overplaatsing en vervanging. Het CvB informeerde de GMR verder over de financiële beleidskaders 2017-2020, financiële managementrapportage t/m september 2016, proces begroting 2017-2020, voortgang Arbo, stand van zaken IHP, Expeditie KPOA 2022 en de leerlingendaling.

Verder sprak de GMR over de communicatie tussen GMR en MR-en van de scholen.

4.1.2 Samenstelling GMR

School	Leden schooljaar 2015-2016	Ouder / Personeel	Leden schooljaar 2016-2017	Ouder / Personeel
Aloysiuschool	Steven van der Maas	P	Marleen v.d. Heuvel	P
Het Baken	Willemien Hofman	P	Willemien Hofman	P
De Biezen	Vacature	P	Ellen Wierda	P
De Breede Hei	Esthrella Khouw	O	Esthrella Khouw	O
Caeciliaschool	Hans Hijne	P	Hans Hijne	P
DOK12	Vacature	O	Annetje van der Zalm	P
De Drieslag	Vacature	P	Esther Louwerse	O
St.Josephschool	Michelle Brouwer	P	Michelle Brouwer	P
De Kameleon	Angela Fräser	O	Vacature	O
De Kinderhof	Rob Bakker	P	Rob Bakker	P
De Kubus	Dennis Mulder	O	Dennis Mulder	O
De Langenoord	Jan Willem Schaper	O	Vacature	O
De Malelande	Bobby Perrels	O	Vacature	O
De Marke	Ellen Zweers	O	Ellen Zweers	O
Michaëlschool	Nathasha Davies	P	Rachid Belhocein	P
School op de Berg	Michiel Koppen	O	Wibe van der Pol	O
De Tafelronde	Vacature	P	Vacature	O

4.1.3 Overzicht vergaderingen

Datum	Belangrijkste besproken onderwerpen
25-01-2016	Positief advies proces begroting 2016-2019 Positief advies Transvita Instemming proces CAO-kader Instemming klokkenluidersregeling Toelichting voortgang andere schooltijden, IHP
21-03-2016	Toelichting op vragen van taakgroepen over andere schooltijden, vakantierooster, begrotingsproces, vervanging, IHP, taakbeleid en opslag
30-05-2016	Instemming bestuursformatieplan 2016-2017 Instemming protocol schorsen en verwijderen Toelichting rapportage onderwijskwaliteit, projectplan KPOA 2022, WNT, voortgang andere schooltijden en IHP
20-06-2016	Afsluiting van het schooljaar en afscheid van 6 GMR-leden
19-09-2016	Introductie nieuwe leden, jaaragenda 2016-2017, verdeling van de leden over 4 taakgroepen Instemming loopbaanbeleid met daarbij aanbevelingen van de GMR voor implementatieproces
21-11-2016	Voorstellen nieuwe leden en secretaris Instemming overplaatsingsbeleid Instemming vervangingsbeleid Toelichting stand van zaken IHP, Expeditie KPOA 2022, leerlingendaling

Amersfoort, 30 januari 2017

Esseline Braakhekke

Secretaris GMR

5. Materieel

5.1 Huisvesting

5.1.1 Beleid 2016

Aandachtspunten voor de huisvesting in 2016 zijn de nieuwbouw van het Baken, binnenklimaat en verduurzaming van de scholen.

5.1.2 Onderhoud

Uitvoering meerjarenonderhoudsplan 2016

Een deel van het jaarplan 2016 is uitgevoerd; sommige onderdelen zijn doorgeschoven naar 2017 en verder. Dit heeft te maken met de besluitvorming rondom het integraal huisvestingsplan (IHP). Het is niet duidelijk welke scholen op welk tijdstip gerenoveerd of vervangen gaan worden. Er is gekozen voor een sober en doelmatige uitvoering van het onderhoud, in afwachting van de vaststelling van het IHP. In 2016 is er € 453.000 onttrokken aan de voorziening groot onderhoud.

Groot onderhoud

Uit het jaarplan 2016 is o.a. het volgende groot onderhoud uitgevoerd:

- Aloysius: uitvoering binnen schilderwerk
- Breede Hei: upgrade van het speelplein
- DOK12: verbetering van de akoestiek op verdieping
- Joseph: verbetering van de akoestiek in de speelzaal
- Langoord: klimaatverbetering op de verdieping
- Malelande: vervangen van de vloerafwerking op de 1e verdieping
- School op de Berg: renovatie van het sanitair
- School op de Berg: plaatsen van zonnepanelen

Meerjarenonderhoudsplan (MOP)

In 2016 is gestart met het onderhoudsbeheerprogramma O-prognose. Het bestaande MOP is hierin verwerkt. Begin 2017 wordt het bestaande MOP geactualiseerd.

Klachtenonderhoud

Het urencontract voor het klachtenonderhoud van de SRO is verlengd voor 2016.

Onderhoudscontracten

De bestaande onderhoudscontracten voor o.a. W-installatie, alarm- en BMI installatie, brandveiligheidsvoorzieningen, speeltoestellen en liften zijn verlengd. De scholen zijn aan het begin van 2016 geïnformeerd over de data van uitvoering van de diverse werkzaamheden. Het onderhoudscontract voor dak inspecties is opnieuw aanbesteed.

Onderhoud schoolwoningen/dependance

KPOA maakt gebruik van diverse schoolwoningen en dependances:

- Caecilia (dependance): Rossinistraat 7*
- School op de Berg (dependance): Marnixlaan 51
- Malelande (schoolwoningen): Zeldertsedreef 18-20*
- Malelande (schoolwoningen): Zeldertsedreef 22-28

*in gebruik tot medio 2016

KPOA is medegebruiker van bovenstaande schoolwoningen/dependances, die ter beschikking gesteld zijn door de gemeente Amersfoort. De gemeente Amersfoort heeft een contract met Schoonderbeek voor het beheer en onderhoud van de schoolwoningen en een contract met SRO voor de dependances.

Uitvoering artikel 19

Bij de gemeente is geen spoedaanvraag ingediend voor artikel 19.

5.1.3 Veiligheid

Brandveiligheid

Voor de zomervakantie zijn de scholen geïnspecteerd door de brandweer. De brandweer heeft geen opmerkingen over de brandveiligheid van de scholen.

Asbestsanering

In de kruipruimte van de Tafelronde is deels het asbest gesaneerd. De kruipruimte is niet volledig vrijgegeven in verband met de moeilijke omstandigheden waarin gesaneerd moet worden. De kruipruimte is niet toegankelijk. In afwachting van de besluitvorming van het IHP worden verdere stappen ondernomen.

Legionellabestrijding

In 2016 zijn de benodigde controles en herstelwerkzaamheden voor de bestrijding van legionella uitgevoerd.

NEN3140

In de meivakantie zijn de herstelwerkzaamheden van de gebreken die voorgekomen zijn uit de keuring van de elektrische installatie volgens de NEN 3140 bij de Michaëlschool, Josephschool en Caeciliaschool uitgevoerd. Tevens heeft er voor de overige scholen een nieuwe inspectie plaats gevonden. Begin 2017 worden deze herstelwerkzaamheden uitgevoerd.

5.1.4 Projecten

Vervangende nieuwbouw Baken

De bouw van kindcentrum het Baken is soepel en binnen budget verlopen. Er is een goede samenwerking geweest met bouwpartner WSN en gemeente Nijkerk. Het is een mooi gebouw geworden met een bouwlaag voor het kindcentrum en 2 bouwlagen appartementen voor 's-Heerenloo (begeleid wonen voor jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt). Na de zomervakantie is het Baken, samen met kinderopvang SKA, gestart in de nieuwbouw.

Integraal huisvestingsplan

Voor het invoeren van het IHP zijn door de gemeente Amersfoort en de schoolbesturen PO/VO diverse scenario's onderzocht voor de financiële haalbaarheid en invulling van de doordecentralisatie. Ook de bestuurlijke vorm is onderzocht. Besluitvorming staat gepland voor begin 2017. Parallel aan de ontwikkeling van het IHP loopt de uitwerking van het scholenlandschap door de drie grote schoolbesturen: Meerkring, PCBO en KPOA. Door de krimp, en daarmee het teruglopend leerling aantal, zal het aantal en invulling van de scholen in de verschillende wijken opnieuw bekeken moeten worden.

Verduurzaming

In samenspraak met de EBU, gemeente Amersfoort en de schoolbesturen PO/VO is een onderzoek gestart naar de invulling en financiering van verduurzaming van de scholen. Hiervoor is een kwaliteitskader opgesteld en zijn financiering constructies onderzocht. In afwachting van de besluitvorming van het IHP kan deze verduurzaming meegenomen worden bij de renovatie/vervangende nieuwbouw.

5.1.5 Ontwikkelingen 2017

Uitvoering integraal huisvestingsplan

Besluitvorming over de invoering van het IHP wordt verwacht begin 2017. Zodra de besluitvorming rond is kan gestart worden met voorbereiding van de uitvoering renovatie/vervangende nieuwbouw van de scholen in de eerste fase. Hierbij kan tevens de slag naar verduurzaming gemaakt worden.

Nieuwbouw DOK12

Door de aantrekkende economie gaat ook de woningbouw in Laak 2 starten. Dit kan mogelijkheden bieden voor de bouw van een nieuwe school voor DOK12.

Stedenbouwkundigplan Schothorst

Vooruitlopend op de besluitvorming van het IHP wordt onderzoek gedaan naar de stedenbouwkundige invulling van de wijk Schothorst/Zielhorst.

5.2 Facilitair

5.2.1 Inkoop

KPOA heeft in 2014 een inkoopbeleidsplan opgesteld. In dit beleidsplan zijn zaken opgenomen als de bevoegdheden van directeuren en de route die aan een inkoopbeslissing moet voorafgaan. In deze route wordt steeds de keuze gemaakt voor de aanbestedingsprocedure die vereist is. Daarnaast zijn de grenzen aangegeven voor de verschillende aanbestedingsstrategieën.

Het inkoopbeleidsplan heeft de volgende uitgangspunten:

- KPOA vindt het van groot belang om beschikbare gelden zoveel mogelijk aan te wenden voor het primaire leerproces
- KPOA streeft naar het zoveel mogelijk benutten van schaalgebonden kostenvoordelen
- Er is optimale vrijheid voor scholen, waar het gaat om behoud van eigenheid
- Scholen werken samen waar dat mogelijk is
- Kwaliteit gaat voor kwantiteit
- Gezamenlijk belang gaat voor schoolbelang

In 2016 zijn geen nieuwe trajecten voor Europese aanbesteding uitgezet. Er is eerst gewerkt aan de goede implementatie van de trajecten die in 2015 zijn gegund. Wel is een eerste stap gezet naar een aantal onderzoeken naar mogelijke aanbestedingstrajecten, zoals dat in het inkoopbeleidsplan is vastgelegd. Het gaat hier om de domeinen meubilair, reproductie en OLP dit laatste is inclusief de licenties voor digitaal methode materiaal. In 2017 zullen deze onderzoeken waarschijnlijk leiden tot aanbestedingstrajecten.

Onderstaand de planning zoals deze in het inkoopbeleidsplan is opgenomen:

Inkopen	Aanbesteding strategie	Planning	Huidige
Verbruiksmaterialen OLP	Europees aanbesteden	2016 onderzoek	Op schoolniveau
ICT verbruik/licenties	Meervoudig onderhands	2016 onderzoek	Op schoolniveau
Reproductie	Nationaal openbaar	2017 onderzoek	Op schoolniveau
Inventaris/meubilair	Europees aanbesteden	2017 onderzoek	Op schoolniveau
Schoonmaak	Europees aanbesteden	2018	Centraal ingekocht

5.2.2 Schoonmaak

De kwaliteit van de schoonmaak is dit jaar iets teruggelopen. Ondanks dat is er voor gekozen om het contract van de schoonmaak met Westerveld en ICS met een jaar te verlengen.

5.2.3 ICT

In 2016 zijn alle scholen en het bestuursbureau overgezet naar de omgeving van de nieuwe netwerkbeheerder Heutink. Alle hardware is nu op alle locaties up to date en verder uitgebreid. Door deze vernieuwing, hebben nog meer scholen een volgende stap gezet om meer rendement en onderwijskwaliteit te behalen dankzij de inzet van ICT.

Met de komst van de nieuwe wetgeving rondom privacy en datalekken is er een beleidsstuk met richtlijnen en gedragsregels geschreven. We zijn in november begonnen met het integreren van dit beleidsstuk en het creëren van bewustwording bij medewerkers.

We zullen in 2017 verder gaan met de invoering van het beleidsstuk privacy en datalekken. Bewustwording en herhaling is voor medewerkers van groot belang.

6. Financieel

6.1 Financieel beleid

In 2016 is in aansluiting op de strategische koers 2015-2018 het bestaande financiële beleidsplan herzien. Een van de aandachtspunten van de strategische koers is de reservepositie. Vanuit het streven een financieel gezonde organisatie te zijn, waarbij het geld optimaal wordt ingezet voor het onderwijs aan kinderen, ligt de reservepositie op een minimaal verantwoord niveau gezien vanuit onze financiële positie en onze risico-inventarisatie. Onze normen worden getoetst aan criteria van de inspectie en de landelijke benchmark.

De kaders voor de reservepositie per school zijn in 2015 geëvalueerd en worden ongewijzigd vastgesteld op -2,5 % tot +2,5% van de rijksbijdragen, rekening houdend met een eventueel toegekende herallocatie.

KPOA staat voor een transparante financiële bedrijfsvoering. In het kader van de transparantie plaatst KPOA de volledige versie van haar jaarverslag op de website. Het rapport is zo voor iedere geïnteresseerde stakeholder (intern en extern) te raadplegen. Daarnaast ontvangt het Ministerie van OCW jaarlijks het jaarverslag.

6.2 Planning- en control cyclus

KPOA kent een gebruikelijke PDCA-cyclus, waarbij het meerjaren strategisch beleidsplan leidend is. De meerjarenbegroting komt tot stand door de schoolbegrotingen en de collectieve begroting, welke binnen de gestelde kaders zijn opgesteld, te consolideren. De begroting wordt integraal voorgelegd aan alle geledingen.

Gedurende het jaar worden er periodiek financiële en inhoudelijke rapportages opgesteld. Er worden voortgangsgesprekken gevoerd en indien nodig bijsturingsmaatregelen genomen. Na afloop van het kalenderjaar wordt het jaarverslag opgesteld. De belangrijkste processen en verantwoordelijke functies zijn beschreven in het Handboek AO. Dit handboek wordt doorlopend geactualiseerd.

6.3 Treasuryverslag

In 2016 is het treasurystatuut aangepast en voor 3 jaar maximaal vastgesteld, rekening houdend met de geldende wettelijke kaders, welke in 2016 zijn gewijzigd (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016).

In het treasurystatuut zijn de algemene grondslagen en beginselen van het treasurybeleid van KPOA vastgelegd. De doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- Het beheren en beheersen van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen zijn verbonden
- Het reduceren van financieringskosten
- Het zorg dragen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde middelen tegen acceptabele condities
- Het minimaliseren van de kosten van het verkrijgen van financiële middelen
- Het optimaliseren van het rendement van financiële middelen

KPOA heeft in 2016, conform het treasurystatuut, de tijdelijk overtollige middelen uitsluitend geplaatst op een deposito en op spaarrekeningen. De middelen op het deposito zijn opeisbaar met 31 werkdagen. De middelen op de spaarrekeningen zijn direct opeisbaar. Door de aanhoudende daling van de rentetarieven lopen de financiële baten sterk terug, van € 62.000 in 2015 naar € 23.000 in 2016.

6.4 Terugblik 2016

In onderstaand overzicht wordt de exploitatierekening over 2016 weergegeven. Ter vergelijking zijn de begroting 2016 en de realisatie 2015 vermeld.

Exploitatie <i>(bedragen in € 1.000)</i>	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015	Vershil realisatie - begroting 2016
Baten				
Rijksbijdragen OCW	28.725	27.763	28.343	962
Overige overheidsbijdragen	277	137	220	140
Overige baten	502	341	498	161
Totaal baten	29.504	28.241	29.061	1.263
Lasten				
Personeelslasten	23.857	22.639	23.965	-1.218
Afschrijvingen	407	443	436	36
Huisvestingslasten	2.353	2.435	2.460	82
Overige lasten	2.810	2.866	3.196	56
Totaal lasten	29.427	28.383	30.057	-1.044
Saldo baten en lasten	77	-142	-996	219
Financiële baten en lasten	19	45	58	-26
Exploitatieresultaat	96	-97	-938	193

Het exploitatieresultaat over 2016 bedraagt € 96.000 positief. In de begroting was rekening gehouden met een tekort van € 107.000. Het exploitatieresultaat 2016 laat een positieve afwijking zien van € 203.000 t.o.v. de begroting. Hierna worden de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting 2016 beschreven.

Rijksbijdragen OCW

De rijksbijdragen OCW zijn de belangrijkste inkomstenbron. In 2016 bedragen deze 97,4% van de totale baten. De rijksbijdragen zijn 3,5% hoger (€ 962.000) dan de begrote inkomsten voor 2016. Naast de aanpassing voor de loonkosten- en prijsontwikkeling zijn de hogere inkomsten voor het passend onderwijs de belangrijkste verklaring.

Overige overheidsbijdragen

De hogere overheidsbijdragen betreffen vooral de hogere gemeentelijke bijdragen voor zorg in en om de school.

Overige baten

De overige baten betreffen onder meer de bijdragen voor

medegebruik, detachering personeel, vergoeding overblijfgelden en overige bijdragen als bijdrage plusklas, restituties premies voorgaande jaren en diverse subsidies en bijdragen. De afwijkingen t.o.v. de begroting betreft diverse posten, die door het incidentele karakter lastig zijn te begroten.

Personele lasten

De personele lasten bedragen in 2016 81,1% van de totale lasten. De brutolonen zijn in 2016 conform de nieuwe cao met 3,8% verhoogd. Dit is de belangrijkste verklaring van de stijging van de loonkosten.

De overige personeelslasten zijn ook hoger dan begroot. De stijging houdt nauw verband met de stijging van de baten. Wanneer er bijvoorbeeld een gemeentelijke subsidie is ontvangen voor zorg in en om de school, dan zijn de uitgaven verantwoord onder de overige personeelslasten. Verder is er in 2016 een voorziening personeel gevormd ter dekking van verwachte toekomstige transitievergoedingen m.b.t. uitstroom van personeel naar WIA/IVA dan wel ter dekking van de loonkosten voor de tijd dat betreffende personeelsleden nog in dienst zijn en geen werkzaamheden kunnen verrichten. Onder de personele lasten vallen ook de bestedingen in het kader van de Prestatiebox ter verbetering van de onderwijskwaliteit.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten vallen € 36.000 lager uit dan begroot. Voor de nulmeting waren afschrijvingslasten begroot welke in 2015 zijn genomen. Verder is er minder c.q. later geïnvesteerd dan begroot.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 87.000 lager dan begroot. Vooral de energielasten vallen lager uit dan begroot, dit komt met name doordat er eind 2015 een nieuw contract op basis van Europese Aanbesteding met een andere energieleverancier is afgesloten.

Overige instellingslasten

Onder deze rubriek vallen diverse posten die in de jaarrekening nader worden gespecificeerd. De overige lasten vallen in 2016 € 61.000 lager uit dan begroot. Vooral aan ICT is minder

uitgegeven dan begroot doordat de definitieve oplevering van de hardware later was dan voorzien.

Financiële baten en lasten

Voor de toelichting op de financiële baten en lasten wordt verwezen naar paragraaf 6.2 Treasuryverslag.

6.5 Financiële positie

6.5.1 Balanspositie

In onderstaand overzicht wordt de balans ultimo 2016 en 2015 weergegeven.

Balans <i>(bedragen in € 1.000)</i>	Realisatie 31-12-2016	Realisatie 31-12-2015
Activa		
Materiële vaste activa	3.074	2.878
Vorderingen	1.613	1.653
Liquide middelen	7.785	7.528
Totaal activa	12.472	12.059
Passiva		
Eigen vermogen	5.436	5.340
Voorzieningen	2.644	2.135
Kortlopende schulden	4.392	4.584
Totaal passiva	12.472	12.059

Hierna volgt een toelichting op de balans.

Materiële vaste activa

In 2016 waren de investeringen (€ 630.000) hoger dan de afschrijvingslasten (€ 407.000) en het boekverlies (€ 28.000). Hierdoor is de waarde van de materiële vaste activa toegenomen.

Vorderingen

De vorderingen bestaan voor bijna 90% uit een vordering op het ministerie van OCW wegens het betaalaritme van de personele bekostiging. De vorderingen zijn ten opzichte van 2015 licht gedaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2016 met € 257.000 toegenomen. Het positieve resultaat en de toename van de voorzieningen hadden een positieve invloed op de ontwikkeling van de liquide middelen. De investeringen die hoger waren dan de afschrijvingslasten en de afname van de kortlopende schulden hadden een negatieve invloed op de omvang van de liquide middelen. Een nadere toelichting op de ontwikkeling van de omvang van de liquide middelen is gegeven in het kasstroomoverzicht.

Eigen vermogen

Het gerealiseerde exploitatieresultaat over 2016 ad. € 96.000 is toegevoegd aan het eigen vermogen.

Voorzieningen

In 2016 is een voorziening personeel gevormd ad. € 150.000 ter dekking van verwachte toekomstige transitievergoedingen m.b.t. uitstroom van personeel naar WIA/IVA dan wel ter dekking van de loonkosten voor de tijd dat betreffende personeelsleden nog in dienst zijn en geen werkzaamheden kunnen verrichten.

De voorziening jubilea is in 2016 met € 22.000 toegenomen. Aan de voorziening groot onderhoud is in 2016 € 337.000 meer gedoteerd dan onttrokken. Sommige onderdelen uit het onderhoudsplan van 2016 zijn doorgeschoven naar 2017 in afwachting van ontwikkelingen omtrent het IHP.

Kortlopende schulden

Per 31 december 2015 was er onder de kortlopende schulden een post ad. € 792.000 opgenomen in verband met nog niet bestede gelden voor de 1e inrichting en de nieuwbouw van Het Baken. De crediteuren zijn € 482.000 hoger met name doordat de betaalopdrachten die eind 2016 uitgevoerd hadden moeten worden, pas begin 2017 zijn geautoriseerd. Per 31 december 2015 waren de nog te betalen loonheffingen € 74.000 lager met name door teruggaves over de jaren 2012 t/m 2014. Diverse overige posten zijn per saldo met € 43.000 toegenomen.

6.5.2 Financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste kengetallen weergegeven.

Kengetallen	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Liquiditeit	2,1	2,0
Rentabiliteit	0,3%	-4,0%
Solvabiliteit 1	43,6%	44,3%
Kapitalisatiefactor	41,2%	40,5%

De liquiditeit (vlottende activa / kortlopende schulden) geeft aan in hoeverre een organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. KPOA hanteert als norm minimaal 1,0 en maximaal 2,0. In de berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

De rentabiliteit (exploitatieresultaat / totale baten) geeft aan hoeveel procent van de totale opbrengsten omgezet wordt in uiteindelijk resultaat. KPOA hanteert als norm 0,0%.

De solvabiliteit 1 (eigen vermogen / totaal vermogen) geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft aan in hoeverre een organisatie op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. KPOA hanteert als norm minimaal 30,0%.

De kapitalisatiefactor (totaal vermogen minus boekwaarde gebouwen en terreinen / totale baten) geeft een indicatie hoe vermogend een onderwijsorganisatie is, dit om te signaleren of misschien een deel van het kapitaal niet of inefficiënt wordt benut. KPOA hanteert als norm maximaal 35,0%. De kapitalisatiefactor is toegenomen doordat het totale vermogen is toegenomen. Onder andere doordat de onderhoudsvoorziening relatief hoog is (diverse uitgaven zijn in afwachting van ontwikkelingen omtrent het IHP), is de kapitalisatiefactor boven de norm.

In hiernaast staande tabel worden diverse posten uit de exploitatierekening uitgedrukt in een bedrag per leerling.

Hierbij is uitgegaan van het aantal leerlingen per 1 oktober (2015: 5.798 leerlingen / 2016: 5.631 leerlingen).

Bedragen per leerling (bedragen in €)	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Rijksbijdrage	5.101	4.888
Totale baten	5.240	5.012
Personele lasten	4.237	4.133
Huisvestingslasten	418	424
Overige instellingslasten	499	548
Totale lasten	5.226	5.221

Uit de balanspositie en de bovenstaande kengetallen blijkt dat de financiële positie van KPOA als sterk valt te kwalificeren.

6.5.3 Toetsing financiële ruimte

Het beoordelen en verantwoorden van de financiële positie gaat wat KPOA betreft verder dan het toetsen van de eigen kapitaals- en vermogensposities aan de kengetallen volgens de normen van de Inspectie en KPOA. Het is ook van belang hoe het kapitaal wordt ingezet voor het onderwijs van KPOA. Met behulp van het model verantwoording van financiën 2016 van de PO-Raad is inzichtelijk gemaakt wat de kapitaalsbehoefte is. Deze behoefte bestaat uit drie onderdelen: De financieringsliquiditeit; benodigd kapitaal voor de instandhouding van de materiële vaste activa. De transactieliquiditeit; benodigd kapitaal voor het doen van reguliere transacties. Bufferliquiditeit: benodigd kapitaal voor het opvangen van tegenvallers in de exploitatie, gebaseerd op de risico-inventarisatie (zie ook paragraaf 6.6.5 Risicomanagement).

Het benodigde kapitaal kan in het model op 2 manieren worden berekend. Methode A sluit aan bij de werkwijze van de Inspectie. De vervangingswaarde van de materiële vaste activa, exclusief gebouwen en terreinen, is gebaseerd op basis van de cumulatieve aanschafwaarde. Voor de onttrekkingen vanuit de voorzieningen wordt een post opgenomen. Methode B gaat uit van een oude vuistregel van de Commissie Don, dat 37% van de totale baten nodig is voor het vervangen van de materiële vaste activa. Voor de onttrekkingen vanuit de voorzieningen wordt geen post opgenomen, daar deze al in de vuistregel is opgenomen.

Berekening financiële ruimte (bedragen x € 1.000):

	Methode A	Methode B
Aanwezig kapitaal		
Totaal vermogen (balanstotaal)	12.472	12.472
-/- boekwaarde gebouwen	295	295
-/- privaat vermogen	1.054	1.054
Totaal aanwezig kapitaal (gecorrigeerd)	11.123	11.123
Benodigd kapitaal		
Kapitaal benodigd voor vaste activa	2.970	6.009
Kapitaal benodigd voor transacties	7.036	4.392
Kapitaal benodigd voor risicobuffer	1.476	1.476
Totaal benodigd kapitaal	11.482	11.877
Vershil aanwezig en benodigd kapitaal	-359	-754

Uit bovenstaande toetsing blijkt dat KPOA per balansdatum geen financiële ruimte heeft. Deze toetsing geeft een indicatie voor de financiële ruimte, waarbij het gehele private vermogen buiten beschouwing blijft. Tevens dient te worden opgemerkt dat in de transactieliquiditeit geen rekening houdt met de ontwikkelingen van het IHP en mogelijk volledige doordecentralisatie.

6.6 Toekomstverwachting: continuïteitsparagraaf

Deze paragraaf geeft een globaal inzicht in de beleidsontwikkelingen voor de komende jaren, die bepalend zullen zijn voor de toekomst van KPOA.

De komende jaren zal het proces van schoolnabij besturen meer dan voorheen de aandacht richten op de kernactiviteit van KPOA: de ontwikkeling en het leren van kinderen doelgericht bevorderen. Zowel in de uitvoeringsorganisatie (exploitatie) als de verbeterorganisatie (investeringen) zal kritisch gewogen worden of begrote uitgaven doelmatig zijn in het licht van onze kernactiviteit.

De realisatie van beoogde onderwijsresultaten door passend onderwijs zal in dit kader maatstaf zijn om te kunnen vaststellen of KPOA haar kernactiviteit naar behoren vervult. De keuzes die scholen in de exploitatie maken (bijvoorbeeld omvang ambulante schooloverhead, aanwezigheid van groepsleerkrachten met specialisme) zullen hier beredeneerd aan

moeten bijdragen. Investeringen (bijvoorbeeld via taakbeleid en professionalisering) zullen bestaande knelpunten moeten oplossen om gewenste ambities te realiseren.

Voor sommige oplossingen zijn collectieve voorzieningen getroffen die duurzaam gecontinueerd moeten kunnen worden (o.a. expertisecentrum, KPOA academie).

Parallel hieraan is KPOA in 2016 gestart met een gezamenlijk proces van strategische beleidsontwikkeling, waarbij eigenaarschap bij teamprofessionals in scholen een procesdoelstelling is. Dit moet in augustus 2018 uitmonden in een 'Dynamisch koersplan KPOA' dat schoolteams in staat stelt doelgericht te navigeren in een veranderende omgeving. Voor dit proces van strategische beleidsontwikkeling 'Expeditie 2022', dat mede gericht is op de doorontwikkeling van een lerende en onderzoekende cultuur binnen KPOA, hebben we meerjarig middelen gereserveerd. Op basis van het te ontwikkelen dynamisch koersplan KPOA zal in de periode 2018-2022 de omvang van de ambulante schooloverhead relatief afnemen en het percentage groepsleerkrachten met een specialisme toenemen. Het samenwerken in leerteams en professionalisering zal nog meer dan voorheen plaatsvinden op basis van onderzoekend en ontwerpnd leren in professionele leergemeenschappen. Daarnaast zal een investering in leiderschap dit proces verder moeten aanjagen. De investeringen in de ICT-infrastructuur zullen daar mede bij moeten helpen.

In de loop van 2017 zal KPOA te maken krijgen met de door-decentralisatie van de huisvesting en de uitvoering van het IHP. Dit proces dat moet resulteren in duurzame en gezonde onderwijshuisvesting en gaat gepaard met doelgerichte investering van onderhoudsmiddelen in (ver)nieuwbouw. Bovenstaande ontwikkelingen laten zich vertalen in financiële consequenties.

In de volgende paragrafen worden de ontwikkelingen van leerlingaantallen en personele bezetting voor de komende 3 jaren geschetst, met een meerjarige exploitatie en balans. De bron voor de inhoud is de meerjarenbegroting 2017-2020, die in januari 2017 is vastgesteld door het CvB met goedkeuring van de RvT. Een ander belangrijke bron voor de continuïteitsparagraaf vormt de geactualiseerde risicoanalyse.

De meerjarenbegroting 2017-2020 kent als uitgangspunten de beleidskeuzes zoals vastgelegd in de strategische koers 2015-2018 op KPOA niveau en uitgewerkt in de diverse beleidsplannen en schoolplannen. Daar waar mogelijk is er een koppeling gelegd tussen beleid en geld.

6.6.1 Meerjarige ontwikkeling van leerlingaantallen en personele bezetting

Kengetallen

Kengetallen	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Leerlingaantallen per 01-10	5.631	5.560	5.504	5.440
Personele bezetting in fte per 31-12				
Management / directie	39,6	39,9	39,1	38,2
Onderwijzend personeel	276,5	268,5	260,3	256,5
Ondersteunend personeel	37,3	34,1	33,6	33,6
Totaal	353,4	342,5	333,0	328,3

Leerlingaantallen

De verwachte leerlingaantallen zijn gebaseerd op de meerjarige prognose van Verus, met indien van toepassing, aanpassingen voor school specifieke omstandigheden.

Op 1 oktober 2016 is het aantal leerlingen met 162 gedaald ten opzichte van 1 oktober 2015. Voor de komende 3 jaar wordt een daling van 191 leerlingen verwacht.

Personeel

Daling van leerlingaantallen betekent dalende baten en gezien het feit dat ca. 80% van de totale kosten bestaat uit personeelslasten, is krimp van formatieve bezetting een logische consequentie. In de meerjarenbegroting is al rekening gehouden met krimp van de personele bezetting. KPOA zet het eerder ingezette beleid met betrekking tot de flexibele schil voort. Medewerkers voor wie geen formatieve ruimte (meer) is, worden in de VIP opgenomen. De omvang van de VIP wordt geraamd op 15-25 fte. De ervaring leert dat VIP gedurende het schooljaar voor een groot deel ingezet kan worden voor langdurige vervangingen en tijdelijk formatieve ruimte.

Vanaf 1 augustus 2015 is KPOA eigen risicodragers voor vervanging bij ziekte en schorsing. Vanuit de besparing aan premie wordt de flexibele schil te bekostigd, waardoor vervanging bij ziekte en schorsing door 'eigen mensen' kan worden verzorgd.

Daarnaast heeft KPOA zich aangesloten bij Transvita met als doel het voorkomen van instroom werkloosheid. Vast personeel van KPOA kan via het transfercentrum worden ingezet bij KPOA en andere schoolbesturen in de regio van PIO op detachingsbasis.

6.6.2 Meerjarige exploitatierekening

Uitgaande van eerder genoemde kengetallen zal de exploitatie zich de komende jaren als volgt ontwikkelen:

Exploitatie <i>(bedragen in € 1.000)</i>	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Baten				
Rijksbijdragen OCW	28.725	28.501	27.765	27.315
Overige overheidsbijdragen	277	141	30	30
Overige baten	502	343	312	280
Totaal baten	29.504	28.985	28.107	27.625
Lasten				
Personeelslasten	23.857	23.501	22.551	22.196
Afschrijvingen	407	409	424	426
Huisvestingslasten	2.353	2.389	2.379	2.380
Overige lasten	2.810	2.904	2.747	2.507
Totaal lasten	29.427	29.203	28.101	27.509
Saldo baten en lasten	77	-218	6	116
Financiële baten en lasten	19	-5	-5	-5
Exploitatieresultaat	96	-223	1	111

Over de gehele begrotingsperiode dalen de baten voornamelijk door de daling van het leerlingaantal. De personele inzet in fte zal als gevolg hiervan ook moeten afnemen. Doordat het natuurlijk verloop hoger is dan de begrote daling in fte, voorzien we een personeelstekort. Hierop anticiperen wij met onze flexibele schil. De in 2016 ingezette bijstellingen om binnen de financiële kaders te blijven, moeten in 2017 hun vervolg krijgen om het evenwicht weer structureel te herstellen. In het gezamenlijke proces van strategische beleidsontwikkeling, uitmondend in een 'Dynamische koersplan KPOA', zal dit aan bod komen. Daarnaast worden in 2017 bij een aantal scholen extra middelen ingezet worden om groei of stabilisatie van het aantal leerlingen mogelijk te maken. De kosten gaan hierbij voor de baten.

In afwachting van de ontwikkelingen van het IHP zijn nog geen grote veranderingen in de huisvestingssituatie meegenomen. Afhankelijke van de keuzes die in het IHP worden gemaakt, kan dit leiden tot bijstelling tot het geschetste meerjarenperspectief.

6.6.3 Meerjarige vermogensontwikkeling en indicatoren

Uitgaande van de geprognostiseerde balanspositie aan het einde van 2016 en op grond van de exploitatie voor jaren 2017-2019 is een prognose gemaakt van de balanspositie aan het einde van de jaren 2017, 2018 en 2019:

Balans <i>(bedragen in € 1.000)</i>	Realisatie 31-12-2016	Begroting 31-12-2017	Begroting 31-12-2018	Begroting 31-12-2019
Activa				
Materiële vaste activa	3.074	2.637	2.602	2.517
Vorderingen	1.613	1.626	1.626	1.626
Liquide middelen	7.785	7.002	7.105	6.984
Totaal activa	12.472	11.265	11.333	11.127
Passiva				
Eigen vermogen	5.436	5.019	5.020	5.131
Voorzieningen	2.644	2.743	2.810	2.493
Kortlopende schulden	4.392	3.503	3.503	3.503
Totaal passiva	12.472	11.265	11.333	11.127

De materiële vaste activa muteren als gevolg van geplande investeringen en afschrijvingen. De vorderingen zijn verondersteld gelijk te blijven. De liquide middelen zijn als sluitpost berekend. Het eigen vermogen zal door de begrote exploitatieresultaten muteren. Bij de voorzieningen is rekening gehouden met dotaties en onttrekkingen. De omvang van de kortlopende schulden is verondersteld gelijk te blijven.

In onderstaande tabel zijn, op basis van de opgestelde meerjarenbegroting, de verwachte ontwikkelingen van de belangrijkste kengetallen weergegeven.

Kengetallen	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Liquiditeit	2,1	2,5	2,5	2,5
Rentabiliteit	0,3%	-0,8%	0,0%	0,4%
Solvabiliteit 1	43,6%	44,6%	44,3%	46,1%
Kapitalisatiefactor	41,2%	38,0%	39,5%	39,5%

6.6.4 Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het CvB is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersings- en controlesystemen van KPOA. Deze systemen hebben als doel het bewaken van de realisatie van doelstellingen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving en het naleven van de wet- en regelgeving. Daarnaast kan KPOA steunen op een goede inrichting AO/IC, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Op de diverse beleidsterreinen is expertise in huis of wordt ingehuurd om 'verrassingen' te voorkomen, tijdig te signaleren en daar waar mogelijk bij te sturen.

Jaarlijks voert de accountant een interim-controle uit waarbij onze AO/IC en PDCA cyclus worden getoetst. KPOA is zich bewust van het belang van adequate financiële beheersing en tussentijdse sturing.

6.6.5 Risicomanagement

Jaarlijks worden de risico's, met behulp van de risicotool van de PO-Raad, in kaart gebracht. KPOA tracht de kans op en de impact van risico's te verkleinen door gerichte beheersmaatregelen. Waar nodig zijn aanvullende maatregelen getroffen. Daarnaast staan bijsturingmogelijkheden ter beschikking om de (financiële) gevolgen van de risico's te beperken.

Er blijven echter risico's met financiële gevolgen die niet (volledig) kunnen worden uitgesloten of voorkomen. Voor deze risico's treft KPOA een toereikende financiële buffer. Gezien het risicoprofiel van KPOA en het niveau van risicobeheersing is de omvang van de buffer vastgesteld op 5% van de totale baten. Dit percentage is conform de aanbeveling van de Commissie Don.

KPOA onderscheidt de volgende risico's, waarbij de eerste vijf risico's generiek zijn en de volgende specifiek voor KPOA:

- Fluctuaties in leerlingenaantallen
- Instabiliteit e/o onvolledige indexatie van de bekostiging
- Financiële gevolgen bij arbeidsconflicten e/o ontbinding van arbeidsovereenkomsten
- Onvoldoende beoordeling inspectie binnen nieuwe toezichtskader
- Acut personeelstekort
- Onevenwichtige personeelsopbouw

- Flexibele eigen schil in vaste dienst
- Eigenrisicodragers bij ziekte en schorsing
- Doordecentralisatie huisvesting

Door het opnemen van een risicoparagraaf in de managementrapportage vanaf 2017 wordt de risicobeheersing structureel onderdeel van de bestaande planning- en control cyclus. Periodiek wordt deze rapportage ook besproken met de RvT. De RvT werkt met een auditcommissie, waarmee zij in staat is dieper zicht te krijgen op de begroting, kwartaalrapportages en jaarrekening. In de reguliere RvT vergaderingen is zo meer ruimte om stil te staan bij de onderwijsinhoudelijke zaken. Op deze wijze tracht de RvT de risico's van KPOA beter te kunnen monitoren en het CvB te ondersteunen en adviseren.

A2 Verslag Raad van Toezicht

Samenstelling Raad van Toezicht

Naam	In RvT sinds	Functie en taakgroepen	Hoofd- en nevenfuncties
Dhr. WimJan Egtberts	01-08-2012 herbenoemd tot 01-08-2020	Voorzitter Remuneratie- commissie	- Directeur Wonen & Revalidatie, Zorgbalans (hoofdfunctie) - Vz RvT Sophia Stichting/PCPO, Duin- en Bollenstreek - Lid RvT Amsta, Amsterdam - Lid RvT Ravelijn, Amersfoort
Dhr. Frans Prins	01-08-2012 herbenoemd tot 01-08-2020	Lid Auditcommissie Onderwijs Personeels- ontwikkeling	- Universitair Hoofddocent Educatie, Universiteit Utrecht - Gemeenteraadslid, gemeente Amersfoort
Mw. Eke Schins	01-08-2014 tot 01-08-2018	Lid, vicevoorzitter Remuneratie- commissie Huisvesting Identiteit	- Sectorleider onderwijs Arcadis (hoofdfunctie)
Dhr. Ron Benjamins	01-08-2014 tot 01-08-2018	Lid Auditcommissie Onderwijs en identiteit	- Zelfstandig onderwijsadviseur, associé bij Beekveld en Terpstra (hoofdfunctie)
Dhr. Johannes Wisselink	01-08-2015 tot 01-05-2016	Lid	
Dhr. Alrik Hoven	1-09-2016 tot 01-08-2020	Lid Auditcommissie Financiën	- Senior manager Financiële Zaken Syntus Achmea Pensioenbeheer N.V.

In 2016 heeft de RvT voor het eerst met vijf leden haar toezichthoudersrol ingevuld. Het maakt de RvT echter ook kwetsbaar bij onvoorziene wisselingen in de RvT waarbij de deskundigheid in de breedte van alle onderwerpen onvoldoende gedekt kan worden. De RvT heeft in haar evaluatie, onder het besef van continue alertheid voor deze mogelijkheid, de samenstelling met vijf leden positief gewaardeerd. Daardoor ontstaat juist noodzaak en bereidheid om over de eigen portefeuille heen te kijken en gemeenschappelijk betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor toezicht te dragen.

Overzicht vergaderingen

Datum	Belangrijkste besproken onderwerpen
18-01-2016	Bijeenkomst auditcommissie - Bespreken begroting
21-01-2016	Onderwerpen - Begroting 2016-2019 - Verzuimbeleid en personeelszorg - Voortgang IHP
18-02-2016	Thema avond
14-04-2016	Onderwerpen - ICT - Terugblik schoolbezoeken en bezoek GMR - Samenstelling RvT en aftreedrooster - Voortgang IHP
26-05-2016	Bijeenkomst auditcommissie - Bespreken jaarrekening 2015
02-06-2016	Onderwerpen - Jaarrekening en bestuursverslag 2015 - Klasse WNT vaststellen - Toezichtkader - Voortgang IHP
16-06-2016	Evaluatie
29-09-2016	Onderwerpen - Stand van zaken KPOA2022 - Samenstelling RvT - Verkrijgen onroerend goed - Voortgang IHP
10-11-2016	Onderwerpen - Financieel beleidsplan - Treasurystatuut - Kadernota begroting 2017-2020 - Honorering RvT - Ontwikkeling leerlingaantallen

Overleg met Dibera en GMR

Om voeding te houden met de organisatie heeft, conform afspraak, een aantal leden van de RvT een bezoek gebracht aan een vergadering van het Dibera en de GMR:

- 21-03-2016: GMR
- 09-02-2016: Dibera

Ook heeft de RvT besloten om met ingang van het schooljaar 2015-2016 de scholen te bezoeken tijdens lestijd. In kleine afvaardigingen gaat de RvT een ochtend naar een school. De betreffende school krijgt dan de gelegenheid om de leden van de RvT te informeren over de ontwikkelingen van de eigen school. De RvT krijgt op deze wijze dieper inzicht in de dagelijkse praktijk van een school. De RvT ervaart deze bezoeken als waardevol.

Good governance: Code Goed Bestuur

KPOA en daarmee de RvT, handelen actief vanuit het gedachtegoed van good governance. In 2016 heeft de RvT haar toezichtskader geëvalueerd en geactualiseerd. In de (interne) evaluatie van de RvT zelf, is vastgesteld dat de RvT actiever de inhoudelijke thema's moet agenderen en volgen. Zij heeft daartoe afspraken gemaakt om in de vergaderingen in het schooljaar 2016-2017 alle onderwerpen in ieder geval één keer inhoudelijk diepgaander te bespreken met het CvB. De verhouding tussen bestuur en toezicht beoordeelt de RvT als open en constructief met de wens en de wil om goed onderwijs te faciliteren en versterken.

Toezicht op het functioneren van het College van Bestuur

Het jaar 2016 was het eerste volle jaar waarin er een nieuw tandem CvB acteerde. De RvT heeft vastgesteld dat deze samenwerking actief is ingezet om meer zichtbaar te zijn in de scholen en mét de praktijk van het onderwijs te praten en uit te wisselen over hoe het onderwijs te versterken. De RvT voelt zich goed geïnformeerd over het meerjarentraject wat wordt ingezet. De RvT bezoekt nu ook de scholen tijdens de lessen. Doordat zij dat in een kleine afvaardiging doet ontstaat een diepgaander gesprek én kijk op het leerproces van kinderen en de ontwikkelopgave van de scholen. Op deze wijze bezoekt de RvT ook meer scholen. Dat versterkt het gesprek tussen de RvT en het CvB. Er zijn twee zorgpunten

die aandacht van het bestuur en daarmee van het toezicht vragen: dat is de sterker dan voorziene krimp in de scholen en het uitblijven van adequate voortgang in het dossier IHP, de huisvesting van de scholen.

In 2016 is het arbeidscontract tussen de voormalige voorzitter CvB, de heer W. Ellenbroek, en KPOA formeel beëindigd.

Toezicht op middelen

De RvT heeft toegezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen. De RvT heeft vastgesteld dat dit het geval is. Hierbij wordt ook gesteund op de werkzaamheden die door de accountant zijn verricht.

Accountant

De RvT heeft Van Ree Accountants aangewezen om de jaarrekening 2016 te controleren en verslag uit te brengen aan de RvT.

Amersfoort, 17 januari 2017

WimJan Egtberts

Voorzitter Raad van Toezicht

A3 Organisatie

Inschrijving Kamer van Koophandel

De Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o. is in 1955 opgericht (rechtsvoorganger) en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 41188779. De stichting is ontstaan uit een bestuurlijke fusie van zes schoolbesturen in de periode 1997-2002. Later zijn een school voor speciaal basisonderwijs en een school uit de gemeente Nijkerk toegevoegd.

In de loop van 2006 heeft het bestuur van KPOA de volledige zeggenschap gekregen over de Stichting Dienstverlening Katholiek Basisonderwijs Amersfoort. Deze stichting in 1988 opgericht en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 41189526.

College van Bestuur

Het CvB van KPOA bestaat per 31 december 2016 uit:

Dhr. Winfried Roelofs   Voorzitter
Dhr. Bert Dekker   Lid

Ontwikkeling leerlingaantallen per school

Het aantal leerlingen per 1 oktober per school is als volgt:

	2016	2015	2014	2013
Aloysius	348	341	343	333
Het Baken	143	136	131	142
De Biezen	217	236	266	298
De Breedde Hei	291	317	352	356
Caecilia	330	324	341	357
DOK12	237	248	228	243
De Drieslag	86	109	125	145
St. Joseph	460	460	447	439
Kameleon	222	233	273	283
De Kinderhof	317	321	328	323
De Kubus	283	297	297	302
De Langenoord	273	273	289	313
De Malelande	665	699	725	762
De Marke	721	746	756	785
SBO Michaël	148	135	132	127
School op de Berg	451	460	458	467
De Tafelronde	439	463	469	477
Totaal	5.631	5.798	5.960	6.152

Personele omvang

Het aantal fte's per 31 december is als volgt:

	2016	2015	2014	2013
Totaal	353	362	388	388

B1 Balans

(na voorgestelde resultaatbestemming)

1	ACTIVA	<u>Per 31 december 2016</u>	<u>Per 31 december 2015</u>
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	295.023	257.480
1.2.2	Inventaris en apparatuur	2.011.824	1.840.438
1.2.3.1	Leermiddelen	<u>766.853</u>	<u>780.157</u>
		3.073.700	2.878.075
	Totaal vaste activa	<u>3.073.700</u>	<u>2.878.075</u>
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	14.594	31.719
1.5.2	OCW	1.418.061	1.438.782
1.5.6	Overige overheden	2.107	675
1.5.8	Overlopende activa	<u>178.448</u>	<u>181.661</u>
		1.613.210	1.652.837
1.7	Liquide middelen	7.785.214	7.528.638
	Totaal vlottende activa	<u>9.398.424</u>	<u>9.181.475</u>
	TOTAAL ACTIVA	<u><u>12.472.124</u></u>	<u><u>12.059.550</u></u>

2	PASSIVA	<u>Per 31 december 2016</u>	<u>Per 31 december 2015</u>
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1	Algemene reserve	4.382.548	4.142.823
2.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	-	117.609
2.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	<u>1.053.795</u>	<u>1.079.713</u>
		5.436.343	5.340.145
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Voorziening personeel	149.627	-
2.3.1.5	Voorziening jubilea	424.842	402.598
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	<u>2.069.736</u>	<u>1.732.260</u>
		2.644.205	2.134.858
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.3	Crediteuren	1.006.213	524.266
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	964.523	913.796
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	236.307	245.273
2.4.9	Overige kortlopende schulden	95.105	879.957
2.4.10	Overlopende passiva	<u>2.089.428</u>	<u>2.021.255</u>
		4.391.576	4.584.547
	TOTAAL PASSIVA	<u><u>12.472.124</u></u>	<u><u>12.059.550</u></u>

B2 Exploitatierkening

	<u>Realisatie 2016</u>	<u>Begroting 2016</u>	<u>Realisatie 2015</u>
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	28.724.683	27.763.110	28.342.981
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	277.543	137.286	219.977
3.5 Overige baten	501.625	341.062	498.249
	<u>29.503.851</u>	<u>28.241.458</u>	<u>29.061.207</u>
Totaal baten	29.503.851	28.241.458	29.061.207
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	23.856.571	22.639.429	23.965.049
4.2 Afschrijvingen	407.035	443.372	672.071
4.3 Huisvestingslasten	2.352.876	2.435.159	2.459.619
4.4 Overige lasten	2.810.608	2.866.297	3.175.305
	<u>29.427.090</u>	<u>28.384.257</u>	<u>30.272.044</u>
Totaal lasten	29.427.090	28.384.257	30.272.044
Saldo baten en lasten	<u>76.762</u>	<u>-142.799</u>	<u>-1.210.837</u>
5 Financiële baten en lasten	19.437	45.370	57.503
	<u>19.437</u>	<u>45.370</u>	<u>57.503</u>
Nettoresultaat	<u><u>96.199</u></u>	<u><u>-97.429</u></u>	<u><u>-1.153.334</u></u>

B3 Kasstroomoverzicht

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	76.762	-1.210.837
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	407.035	672.071
- Mutaties voorzieningen	509.347	471.390
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	39.627	846.956
- Kortlopende schulden	<u>-192.973</u>	<u>1.092.403</u>
	763.036	3.082.820
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
- Ontvangen interest	23.375	61.863
- Betaalde interest en bankkosten	<u>3.938</u>	<u>4.360</u>
	19.437	57.503
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>859.235</u>	<u>1.929.486</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	630.276	379.608
Desinvesterings in materiële vaste activa	<u>27.617</u>	<u>541.379</u>
	<u>-602.659</u>	<u>161.771</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-602.659</u>	<u>161.771</u>
Mutatie liquide middelen	<u>256.576</u>	<u>2.091.257</u>
Stand liquide middelen per 31-12	7.785.214	7.528.638
Stand liquide middelen per 1-1	7.528.638	5.437.381
Mutatie boekjaar liquide middelen	<u>256.576</u>	<u>2.091.257</u>

B4 Waarderingsgrondslagen

Doelstelling

Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o. gevestigd te Amersfoort heeft, zonder winstoogmerk, ten doel de bevordering van het primair onderwijs in de gemeente Amersfoort en omstreken.

Zij beoogt daarbij onderwijs te doen geven in de geest van de Rooms Katholieke Kerk, waarbij de kernwaarden van KPOA - vertrouwen, verbinding en vakmanschap - centraal staan.

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde.

Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden in beginsel toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen opbrengstwaarde van geleverde prestaties en de kosten en andere lasten in het boekjaar. Resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij gerealiseerd zijn. Verliezen worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en resultaatbepaling zijn ten opzichte van het voorgaand jaar niet gewijzigd.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen de cijfers van:

Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs e.o. te Amersfoort (100%)

Stichting Dienstverlening Basisonderwijs Amersfoort te Amersfoort (100%).

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen.

Op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs zijn ontvangen investeringssubsidies in mindering gebracht.

Afschrijvingen vinden lineair plaats met ingang van het moment van aanschaf.

Afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

De restwaarde van de materiële vaste activa wordt gesteld op nihil.

De minimale activeringsgrens bedraagt € 1.000 vanaf het boekjaar 2013.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven:

Kantoormeubilair en inventaris

Stoelen	10 jaar
Kantoorartikelen	12 jaar
Bureaus, kasten, tafels	20 jaar

Huishoudelijke apparatuur en machines

Schoonmaakapparatuur	12 jaar
Keukenapparatuur	12 jaar
Keukenapparatuur klein	7 jaar
Gereedschap	12 jaar

Schoolmeubilair en inventaris

Alle	20 jaar
------	---------

Speellokaal

Klim-klautertoestel	30 jaar
Klim-klautertoestel buiten	15 jaar
Kasten, banken en overige toestellen	30 jaar
Matten en klein materiaal	10 jaar

Onderwijskundige apparatuur en machines

Kopieerapparatuur	5 jaar
Audio/video installatie	5 jaar
Beamer en projectmiddelen	5 jaar
Copyprinter	10 jaar

<i>ICT</i>	Servers, computers, printers	4 jaar
	Software	6 jaar
	Netwerk	10 jaar
	Patch en serverkasten	10 jaar
	Telefooncentrale	10 jaar
	Digitale schoolborden	6 jaar
	Overige	4 jaar
<i>Leermiddelen</i>	Ontwikkelingsmateriaal	5 jaar
	Spel- en sportmateriaal	5 jaar
	Buitenspelmateriaal	5 jaar
	Methodisch materiaal	8 jaar
	Groot bouw- en constructiemateriaal	10 jaar
	Muziekinstrumenten	10 jaar
	Materiaal handvaardigheid	10 jaar
	Ondersteunende artikelen	15 jaar
	Wandkaarten	15 jaar
	Overige	6 jaar

De gebouwen en terreinen worden uitsluitend opgenomen indien sprake is van economisch eigendom.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van waardeverminderingen als gevolg van (mogelijke) oninbaarheid. Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kasgeld, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.

Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is in te schatten en voor op de balansdatum aanwezige risico's van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.

De voorzieningen worden opgenomen op basis van schattingen en zijn nominaal verantwoord. Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel. Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening personeel

De voorziening personeel is gevormd ter dekking van verwachte toekomstige transitievergoedingen m.b.t. uitstroom van personeel naar WIA/IVA dan wel ter dekking van de loonkosten voor de tijd dat betreffende personeelsleden nog in dienst zijn en geen werkzaamheden kunnen verrichten.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea betreft de contante waarde van de uitkeringen aan de medewerkers inzake jubilea. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met verwachte salarisstijging en een vertrekkans van de medewerkers.

Pensioenvoorziening

KPOA heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. De werknemers die hiervoor in aanmerking komen, hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De pensioenregeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De Stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Derhalve is de pensioenregeling verwerkt als toegezeg-

de-bijdrageregeling en zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De actuele dekkingsgraad van het ABP was per december 2016 96,6%.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

Schulden met een resterende looptijd van 12 maanden of korter worden gekwalificeerd als kortlopend.

Schulden met een resterende looptijd van langer dan 12 maanden worden gekwalificeerd als langlopend.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten draagt het kasstroomoverzicht bij aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

ACTIVA

1.2 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Nulmeting	Totaal
<u>Stand per 1 januari 2016</u>					
Aanschafprijs	312.256	3.123.958	2.021.980	1.607.565	7.065.759
Cum. afschrijvingen	-54.776	-1.283.520	-1.241.823	-1.607.565	-4.187.684
Boekwaarde	257.480	1.840.438	780.157	-	2.878.075
<u>Mutaties 2016</u>					
Investerings	50.096	380.619	199.561	-	630.276
Afschrijvingen	-12.193	-197.876	-196.966	-	-407.035
Desinvesteringen	-1.385	-146.494	-180.475	-1.607.565	-1.935.919
Cum. afschr. desinvesteringen	1.024	135.137	164.576	1.607.565	1.908.302
	37.542	171.386	-13.304	-	195.624
<u>Stand per 31 december 2016</u>					
Aanschafprijs	360.967	3.358.083	2.041.066	-	5.760.116
Cum. afschrijvingen	-65.944	-1.346.259	-1.274.213	-	-2.686.416
Boekwaarde	295.023	2.011.824	766.853	-	3.073.700

De schoolgebouwen zijn juridisch eigendom van de KPOA, maar geen economisch eigendom en om die reden niet gewaardeerd in de balans.

1.5.1	Debiteuren	31-12-2016	31-12-2015
1.5.1	Debiteuren	14.594	31.719
	Totaal debiteuren	14.594	31.719

De post debiteuren betreft voornamelijk openstaande facturen die zijn verstuurd voor medegebruik van ruimtes. Tevens valt onder deze post de tussenschoolse opvang van één school.

De ouderdomsopbouw van de openstaande posten is als volgt:

	31-12-2016	31-12-2015
Jonger dan 30 dagen	4.688	7.366
Tussen 30 en 60 dagen	1.279	1.160
Tussen 60 en 90 dagen	2.490	38
Tussen 90 en 120 dagen	2.031	7.043
Ouder dan 120 dagen	4.106	16.112
	14.594	31.719
Af: voorziening voor oninbaarheid	-	-
	14.594	31.719

1.5.2 OCW

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
1.5.2.1 Personele bekostiging	1.418.061	1.438.782
Totaal OCW	<u>1.418.061</u>	<u>1.438.782</u>

Het betreft de nog te ontvangen bedragen over het kalenderjaar in verband met het door OCW gehanteerde betaalritme.

1.5.6 Overige overheden

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
1.5.6.3 Additionele aanvragen	2.107	675
Totaal overige overheden	<u>2.107</u>	<u>675</u>

Het betreft nog niet afgewikkelde aanvragen in het kader van vandalismeschades die voor rekening komen van de gemeente Amersfoort en terug te vorderen OZB van de gemeente Nijkerk.

1.5.8 Overlopende activa

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
1.5.8.1 Vooruitbetaalde posten	114.329	83.799
1.5.8.3 Nog te ontvangen posten	64.119	97.862
Totaal overlopende activa	<u>178.448</u>	<u>181.661</u>

De vooruitbetaalde posten hebben betrekking op facturen voor boekjaar 2017 waarvoor betaling reeds per eind 2016 heeft plaatsgevonden.
Het bedrag bij nog te ontvangen posten bestaat voor het grootste deel uit de rente die over 2016 zal worden ontvangen op uitstaande spaartegoeden.

1.7 Liquide middelen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	7.761.225	7.504.649
Bankgarantie	23.989	23.989
Totaal liquide middelen	<u>7.785.214</u>	<u>7.528.638</u>

De liquide middelen bestaan uitsluitend uit banktegoeden en spaarrekeningen.

PASSIVA**2.1.1 Algemene reserve**

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	4.142.823	5.038.067
Resultaat boekjaar conform voorgestelde resultaatverdeling	239.725	-218.740
Resultaat extra afschrijving ICT en boekverlies	-	-676.504
Stand per 31 december	<u><u>4.382.548</u></u>	<u><u>4.142.823</u></u>

De algemene reserve is dat deel van het eigen vermogen dat in toekomstige jaren vrij beschikbaar is in het kader van de doelstelling.

2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)

De bestemmingsreserve (publiek) is dat deel van het eigen vermogen waaraan door het bestuur een beperkte bestedingsmogelijkheid is verbonden.

Bestemmingsreserve personeel (publiek)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	117.609	170.000
Resultaat boekjaar conform voorgestelde resultaatverdeling	-117.609	-52.391
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>117.609</u></u>

Dit betreft de salariskosten van de voormalige voorzitter CvB in de periode augustus 2015 tot en met oktober 2016, waarin hij is vrijgesteld van werkzaamheden ter compensatie van alle opgebouwde verlofrechten.

De bestemmingsreserve wordt over genoemde periode vanuit de resultaatverdeling verminderd met het bedrag van de gerealiseerde loonkosten.

Het verloop van de bestemmingsreserve is als volgt:

Bestemmingsreserve nulmeting (publiek)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	-	99.065
Resultaat boekjaar conform voorgestelde resultaatverdeling	-	-99.065
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>

Deze houdt verband met de afschrijving op de nulmeting van de in 2005 gewaardeerde activa i.v.m. de overgang naar de lumpsumfinanciering.

In 2015 is het saldo van de bestemmingsreserve geheel onttrokken door het buitengebruikstellen van de betreffende activa.

2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	1.079.713	1.186.347
Resultaat boekjaar conform voorgestelde resultaatverdeling	-25.918	-106.634
Stand per 31 december	<u>1.053.795</u>	<u>1.079.713</u>

De bestemmingsreserve (privaat) is dat deel van het eigen vermogen dat een privaat karakter kent.

2.2.1.1 Voorziening personeel

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	-	47.668
Dotatie ten laste van exploitatie	149.627	-
Onttrekkingen	-	-47.668
Stand per 31 december	<u>149.627</u>	<u>-</u>

De voorziening personeel is gevormd ter dekking van verwachte toekomstige transitievergoedingen m.b.t. uitstroom van personeel naar WIA/IVA dan wel ter dekking van de loonkosten voor de tijd dat betreffende personeelsleden nog in dienst zijn en geen werkzaamheden kunnen verrichten.

2.2.1.5 Voorziening jubilea

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	402.598	379.530
Dotatie ten laste van exploitatie	50.099	76.537
Onttrekkingen	-27.855	-53.469
Stand per 31 december	<u>424.842</u>	<u>402.598</u>
Kortlopend deel < 1 jaar	44.040	
Langlopend deel > 1 jaar	<u>380.802</u>	
	<u>424.842</u>	

Deze voorziening is gevormd op basis van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Deze richtlijn stelt dat voor alle beloningen die betaalbaar zijn meer dan 12 maanden nadat de werknemer hiervoor arbeid heeft verricht, een voorziening dient te worden gevormd.

De voorziening jubilea heeft betrekking op de in toekomst te betalen uitkeringen ter gelegenheid van 25- en 40-jarige jubilea van medewerkers.

De voorziening jubilea is berekend op basis van het personeelsbestand op 31 december 2016, rekening houdend met leeftijd, datum indiensttreding, vertrekkans en verwachte loonontwikkeling.

2.2.3.1 Voorziening groot onderhoud

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	1.732.260	1.236.270
Dotatie ten laste van exploitatie	790.000	835.000
Onttrekkingen	-452.524	-339.010
Stand per 31 december	<u>2.069.736</u>	<u>1.732.260</u>
Kortlopend deel < 1 jaar	246.426	
Langlopend deel > 1 jaar	<u>1.823.310</u>	
	<u>2.069.736</u>	

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de kosten voor het binnen- en buitenonderhoud van de gebouwen.

De werkelijke onderhoudskosten worden ten laste van de voorziening gebracht.

Aan de voorziening onderhoud wordt jaarlijks gedoteerd vanuit de exploitatie.

De voorziening is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan (MOP).

2.4.3 Crediteuren

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
2.4.3 Crediteuren	1.006.213	524.266
Totaal crediteuren	<u>1.006.213</u>	<u>524.266</u>

De post crediteuren betreft facturen welke ten laste zijn gebracht van 2016 en die per jaareinde nog niet betaald zijn.

2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
2.4.7.1 Loonheffing	910.143	836.503
2.4.7.3 Premies sociale verzekeringen	54.380	77.293
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>964.523</u>	<u>913.796</u>

Deze bedragen hebben vrijwel volledig betrekking op de verloning over de maand december en zijn in januari 2017 (respectievelijk in januari 2016) voldaan.

2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen	236.307	245.273
Totaal schulden ter zake van pensioenen	<u>236.307</u>	<u>245.273</u>

Deze bedragen hebben vrijwel volledig betrekking op de verloning over de maand december en zijn in januari 2017 (respectievelijk in januari 2016) voldaan.

2.4.9 Overige kortlopende schulden

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
2.4.9.2 Additionele aanvragen	39.411	810.033
2.4.9.2 Vervangingsfonds	-	29.760
2.4.9.4 Netto salarissen	7.273	9.398
2.4.9.4 Levensloop	48.421	30.766
Totaal overige kortlopende schulden	<u>95.105</u>	<u>879.957</u>

Het betreft uitsluitend schulden met een looptijd korter dan 12 maanden.
De post additionele aanvragen heeft betrekking op van de gemeente ontvangen nog niet bestede gelden voor 1e inrichting en de nieuwbouw van het Bakken.

2.4.10 Overlopende passiva

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
2.4.10.3 Vooruitontvangen subsidies OCW niet-geoormerkt	954.765	808.123
2.4.10.5 Vakantiegeld	783.245	778.022
2.4.10.8 Personeel inzake spaarverlof	51.084	51.084
2.4.10.9 Vooruitontvangen subsidies Gemeente	76.816	159.478
2.4.10.10 Vooruitontvangen subsidies overige	96.366	13.887
2.4.10.11 Overige overlopende passiva	127.152	210.661
Totaal overlopende passiva	<u>2.089.428</u>	<u>2.021.255</u>

De overlopende passiva hebben betrekking op bijdragen die reeds in 2016 zijn ontvangen maar die betrekking hebben op boekjaar 2017.

B6 Verantwoording Regeling OCW-subsidies

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing		Ontvangen t/m 2016	Bedrag van de toewijzing	Prestatie per ultimo 2016 volledig uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum			
Versterking samenw. lerarenopl. en scholen(2013-2016)	592757-1	01-12-2013	400.000	400.000	Nee
Versterking samenw. lerarenopl. en scholen(2013-2016)	592757-1	01-12-2014	400.000	400.000	Nee
Versterking samenw. lerarenopl. en scholen(2013-2016)	592757-1	01-12-2015	400.000	400.000	Nee
Versterking samenw. lerarenopl. en scholen(2013-2016)	592757-1	01-12-2016	400.000	400.000	Nee
Lerarenbeurs 2015/2016	div.	2015	66.326	66.326	Ja
Lerarenbeurs 2016/2017	div.	2016	93.596	93.596	Nee
Totaal			1.759.922	1.759.922	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art 13, lid 2 sub b en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

G2-A Aflopend per ultimo 2015

Omschrijving	Toewijzing		Ontvangen t/m 2016	Bedrag van de toewijzing	Totale kosten tot en met 2016	Te verrekenen per ultimo 2016
	Kenmerk	Datum				
Niet van toepassing			-	-	-	-
Totaal			-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Saldo t/m 01-01-2016	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12-2016	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum					
Niet van toepassing			-	-	-	-	-
Totaal			-	-	-	-	-

B7 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huur

KPOA heeft een huurovereenkomst afgesloten voor kantoorruimte op de 1e verdieping aan de Amsterdamseweg 41 te Amersfoort.

De huurovereenkomst is afgesloten per 1 mei 2014 voor de duur van 7 jaar en 8 maanden, met stilzwijgende verlenging voor 5 jaar. De opzegtermijn bedraagt 6 maanden.

De huurprijs bedraagt € 62.560 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd, met een maximum van 2 procent, voor het eerst berekend per 1 januari 2015.

Tevens is KPOA jaarlijks servicekosten verschuldigd, € 27.600 per jaar op voorschotbasis exclusief BTW.

Dienstverlening ICT

In 2015 is een overeenkomst met Heutink ICT getekend voor het leveren van diensten ICT inclusief het beschikbaar stellen van apparatuur. De overeenkomst kent een looptijd van 28 mei 2015 tot en met 27 mei 2019, met de mogelijkheid van verlenging tot uiterlijk 27 mei 2022.

De jaarlijkse verplichting bedraagt € 340.000 per jaar.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO is in artikel 8A1 in het kader van de duurzame inzetbaarheid de mogelijkheid opgenomen om met ingang van 1 oktober 2014 uren te sparen.

In deze regeling is bepaald dat elke medewerker een persoonlijk budget van 40 uur ontvangt en iedere medewerker vanaf 57 jaar recht heeft op een aanvullend budget van 130 uur (ouderenverlof). Voor het aanvullend budget dient een voorziening gevormd te worden indien deze in uren of in geld opgenomen zullen worden.

Om te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform CAO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Uitgangspunt voor de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 is er geen sprake van concrete afspraken, derhalve is er ultimo 2016 geen voorziening gevormd.

B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de Exploitatierkening

BATEN

3.1 Rijksbijdragen

	<u>Realisatie 2016</u>	<u>Begroting 2016</u>	<u>Realisatie 2015</u>
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	26.957.514	26.239.596	26.749.463
3.1.2.1 Geormerkte subsidies OCW	-	-	-
3.1.2.2 Niet-geormerkte subsidies OCW	696.954	692.312	618.229
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	1.070.215	831.202	975.289
Totaal rijksbijdragen	<u>28.724.683</u>	<u>27.763.110</u>	<u>28.342.981</u>

Onder de rijksbijdragen zijn alle bedragen opgenomen die direct van het Rijk worden ontvangen, waaronder de reguliere personele en materiële bekostiging, het budget voor personeel- en arbeidsmarktbeleid en de gelden voor de prestatiebox.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	<u>Realisatie 2016</u>	<u>Begroting 2016</u>	<u>Realisatie 2015</u>
3.2.1.2 Overige gemeentelijke bijdragen en subsidies	277.543	137.286	219.977
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	<u>277.543</u>	<u>137.286</u>	<u>219.977</u>

In 2016 bestaat deze post voornamelijk uit het van de gemeente Amersfoort ontvangen bedrag ten behoeve van onderwijsbegeleiding.

3.5 Overige baten

	<u>Realisatie 2016</u>	<u>Begroting 2016</u>	<u>Realisatie 2015</u>
3.5.1 Medegebruik	249.184	201.300	194.406
3.5.2 Detachering personeel	14.458	11.200	23.768
3.5.4 Sponsoring	1.844	2.750	10.750
3.5.6.2 Subsidie overige personeel	5.845	8.000	4.383
Vergoeding overblijfgelden	70.465	91.667	97.045
Vrijval spaarverlof	-	-	15.703
Overige personeelsgebonden opbrengsten	23.905	-	33.567
Subsidie overige materieel	16.924	4.875	13.000
Overige vergoedingen	119.000	21.270	105.627
Totaal overige baten	<u>501.625</u>	<u>341.062</u>	<u>498.249</u>

LASTEN**4.1 Personeelslasten**

De personeelslasten worden onderverdeeld in loonkosten en overige personeelskosten:

	<u>Realisatie 2016</u>	<u>Begroting 2016</u>	<u>Realisatie 2015</u>
<u>Loonkosten</u>			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	17.672.422		17.882.277
4.1.1.2 Sociale lasten	2.934.749		3.540.747
4.1.1.3 Pensioenpremies	2.196.680		2.316.221
4.1.1.3 Uitkeringen	-325.872		-1.117.418
Totaal loonkosten	<u>22.477.979</u>	<u>21.680.867</u>	<u>22.621.827</u>
<u>Overige personeelslasten</u>			
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	199.726	20.000	76.537
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	61.627	22.308	96.185
4.1.2.3 Bedrijfsgezondheidszorg	76.275	107.500	89.224
Opleiding en scholing	423.604	436.000	440.692
Zorg in en om de school	265.122	131.300	226.538
Overige personeelsgerelateerde kosten	352.238	241.454	414.046
Totaal overige personele lasten	<u>1.378.592</u>	<u>958.562</u>	<u>1.343.222</u>
Totaal personeelslasten	<u>23.856.571</u>	<u>22.639.429</u>	<u>23.965.049</u>

De loonkosten hebben betrekking op medewerkers die in 2016 geheel of gedeeltelijk werkzaam waren voor KPOA. De in mindering gebrachte uitkeringen betreffen declaraties bij het Vervangingsfonds en ontvangen gelden van UWV in verband met ziekte en zwangerschap. In de posten opleiding en scholing en schoolbegeleiding zijn ook inbegrepen de bestedingen in het kader van de prestatiebox. Per 1 augustus 2015 is KPOA eigenrisicodragers voor het vervangingsfonds, waardoor het bedrag van de uitkeringen gedaald is.

<u>Aantallen medewerkers en fte's</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Aantal medewerkers per 31 december	506	505
Aantal fte's per 31 december	353	362

4.2 Afschrijvingen

	<u>Realisatie 2016</u>	<u>Begroting 2016</u>	<u>Realisatie 2015</u>
4.2.2.1 Gebouwen en terreinen	12.193	11.663	9.763
4.2.2.2 Inventaris en apparatuur	197.876	205.707	208.749
Extra afschrijving ICT	-	-	235.490
4.2.2.3 Leermiddelen	196.966	206.503	198.570
Nulmeting	-	19.499	19.499
Totaal afschrijvingen	<u>407.035</u>	<u>443.372</u>	<u>672.071</u>

De afschrijvingen hebben betrekking op investeringen in 2016 en eerder waarvan de lasten worden verdeeld over de totale economische levensduur van de activa.

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.3.1	379.682	355.183	366.585
4.3.3	249.741	222.250	213.627
4.3.4	312.170	418.700	378.211
4.3.5	508.096	522.441	538.723
4.3.6	88.414	76.450	77.032
4.3.3.1	790.000	790.000	835.000
4.3.7.1	15.545	17.750	35.246
4.3.7.3	8.078	8.385	11.909
4.3.8.3	1.150	24.000	3.286
Totaal huisvestingslasten	2.352.876	2.435.159	2.459.619

De huisvestingslasten hebben betrekking op alle panden die binnen KPOA in gebruik zijn, exclusief de kosten die voor rekening van de gemeente komen.

4.4 Overige lasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.4.1.1	-	10.000	-
Accountantskosten	21.709	20.000	18.393
Bestuurs- en managementondersteuning	136.046	130.000	201.448
Juridische ondersteuning	7.397	15.000	12.950
4.4.1.3	66.223	70.430	64.328
4.4.1.4	9.476	7.025	6.208
4.4.1.5	77.932	59.050	54.171
Totaal administratie- en beheerslasten	318.783	311.505	357.498
4.4.2.1	795.819	859.330	660.346
Leer- en hulpmiddelen	448.952	423.825	436.053
4.4.2.7	27.267	18.300	20.412
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.272.038	1.301.455	1.116.811

4.4.4.2	Representatiekosten	3.153	5.450	6.565
4.4.4.3	Huishoudelijke kosten	48.356	40.250	50.352
4.4.4.5	Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten	36.267	23.450	57.514
4.4.4.7	Contributies	124.066	120.300	93.595
4.4.4.8	Abonnementen	23.868	16.130	22.762
4.4.4.9	Medezeggenschapsraad	8.544	15.827	4.809
4.4.4.10	Verzekeringen	21.208	25.000	19.944
4.4.4.12	Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids	229.323	231.350	238.939
4.4.4.13	Toetsen en testen	51.789	35.700	23.899
4.4.4.14	Culturele vorming	45.603	63.360	78.104
	Boekverlies vaste activa	27.616	-	525.381
4.4.4.11	Overige	533.043	584.803	499.506
	Overblijfgelden	66.951	91.717	79.626
	Totaal overige instellingslasten	1.219.787	1.253.337	1.700.996
	Totaal overige lasten	2.810.608	2.866.297	3.175.305

Onder de overige lasten worden andere opgenomen administratie- en beheerslasten, de kosten van inventaris, apparatuur en leermiddelen en overige instellingslasten.

De nadere specificatie van de bovenstaand opgenomen accountantskosten is als volgt:

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015	
4.4.1.1.a	Controle van de jaarrekening	20.783	20.000	17.336
4.4.1.1.b	Andere controlewerkzaamheden	926	-	823
4.4.1.1.c	Fiscale advisering	-	-	234
4.4.1.1.d	Andere niet-controlediensten	-	-	-
	21.709	20.000	18.393	

De vermelde bedragen zijn inclusief BTW.

Deze honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de Stichting en de in de consolidatie betrokken verbonden partijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De vermelde kosten voor de controle zijn inclusief de kosten van de controle op de bekostiging.

FINANCIELE BATEN EN LASTEN

5 Financiële baten en lasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015	
5.1	Rentebaten	23.375	50.000	61.863
5.5	Rentelasten en bankkosten	-3.938	-4.630	-4.360
	Totaal financiële baten en lasten	19.437	45.370	57.503

B9 Ondertekening College van Bestuur

Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o.

Amersfoort, juni 2017

KPOA
JAARVERSLAG

Dhr. W.W. Roelofs
Voorzitter College van Bestuur

KPOA
JAARVERSLAG

Dhr. E.C.J.M. Dekker
Lid College van Bestuur

B10 Ondertekening Raad van Toezicht

Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o.

Amersfoort, juni 2017

KPOA
JAARVERSLAG

Dhr. W.J. Eggberts
Voorzitter Raad van Toezicht

KPOA
JAARVERSLAG

Dhr. R.J. Benjamins
Lid Raad van Toezicht

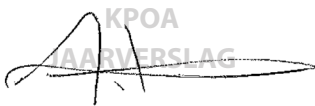
KPOA
JAARVERSLAG

Mw. E.M. Schins-Derksen
Lid Raad van Toezicht

KPOA
JAARVERSLAG

Dhr. F.J. Prins
Lid Raad van Toezicht

KPOA
JAARVERSLAG

Dhr. A. Hoven
Lid Raad van Toezicht

C1 Overige gegevens

Voorgesteld wordt om het behaalde resultaat over het boekjaar als volgt te bestemmen:

	2016	2015
Mutatie algemene reserve	239.725	-218.740
Mutatie algemene reserve i.v.m. boekverlies/afschrijving ICT	-	-676.504
Mutatie bestemmingsreserve personeel (publiek)	-117.609	-52.391
Mutatie bestemmingsreserve (publiek)	-	-99.065
Mutatie reserve Stichting KPOA (privaat)	2.393	6.251
Mutatie reserve Stichting Dienstverlening (privaat)	-28.311	-112.885
Netto jaarresultaat	96.199	-1.153.334

C2 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die aanleiding geven hier te worden vermeld.

C3 Controleverklaring

VAN REE ACCOUNTANTS
registeraccountants en belastingadviseurs

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort en omstreken

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de geconsolideerde jaarrekening 2016 van Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort en omstreken te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort en omstreken op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort en omstreken zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het algemeen deel met daarin het bestuursverslag en het verslag van de raad van toezicht;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Barneveld, 1 juni 2017

Van Ree Accountants

w.g.

M.A. Rozendaal RA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

D1 Instellingsgegevens

Statutaire naam:	Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o.
Adres:	Amsterdamseweg 41
Postadres:	Postbus 930, 3800 AX Amersfoort
Telefoon:	033-2570645
Juridische vorm:	Stichting
KvK nummer:	41188779
Statutaire vestigingsplaats:	Amersfoort
Bevoegd gezagnummer:	71488
E-mailadres:	info@kpoa.nl
Internetsite:	www.kpoa.nl
Contactpersoon jaarrekening:	Mw. M. Ausma
E-mailadres:	m.ausma@kpoa.nl

Scholen en Brin - nummers

Aloysius	15CZ
Het Baken	06KF
De Biezen	06LM
De Breede Hei	23PG
St. Caecilia	15ML
DOK12	29XW
De Drieslag	15OZ
St. Josephschool	06ZN
Kameleon	21RT
De Kinderhof	15TT
De Kubus	15HB
De Langenoord	03TB
De Malelande	27LV
De Marke 2	7NR
SSBO St. Michaël	00UI
School op de Berg	04WU
De Tafelronde	15YG

Samenstelling College van Bestuur 2016

Dhr. W.W. Roelofs	Voorzitter
Dhr. E.C.J.M. Dekker	Lid

Samenstelling Raad van Toezicht 2016

Dhr. W.J. Egtberts	Voorzitter
Dhr. F.J. Prins	Lid
Mw. E.M. Schins-Derken	Lid
Dhr. R.J. Benjamins	Lid
Dhr. J. Wisselink	Lid (tot 1-5-2016)
Dhr. A. Hoven	Lid (v.a. 29-9-2016)

D2 Vermelding bezoldiging topfunctionarissen

WNT-verantwoording 2016 Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o.

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op KPOA van toepassing zijnde regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	2
Totaal aantal complexiteitspunten	11

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor KPOA is € 140.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 maanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Vermelding alle bestuurders met dienstbetrekking

Functie	Voorzitter (j/n)	Naam	Aanvang dienstverband	Einde dienstverband	Taakomvang (fte)	Beloning 2016	Belastbare onkostenvergoeding 2016	Beloning betaalbaar op bezoldiging termijn 2016	Totale beloning betaalbaar op bezoldiging 2016	Totale bezoldiging 2015
Voorzitter college van bestuur	j	Dhr. W.H. Ellenbroek	30-05-1973	31-07-2015	1,0000	-	-	-	-	66.042
Gewezen toptfunctionaris	n	Dhr. W.H. Ellenbroek	01-08-2015	01-11-2016	1,0000	86.198	-	17.699	103.897	49.277
Voorzitter college van bestuur	j	Dhr. W.W. Roelofs	01-07-2015	-	1,0000	104.246	-	21.993	126.239	57.742
Lid college van bestuur	n	Dhr. E.C.J.M. Dekker	01-08-1980	-	1,0000	93.412	-	20.012	113.424	101.286

Beloningsbeleid: de beloning van de bestuurders geschiedt volgens de cao PO bestuurders.

Vermelding alle interimbestuurders

In 2016 is geen gebruik gemaakt van interimbestuurders.

Vermelding alle toezichthouders

Functie	Voorzitter (j/n)	Naam	Aanvang functie	Einde functie	Taakomvang (fte)	Beloning 2016	Belasting BTW 2016	Beloning		Totale bezoldiging 2015
								Belastbare onkostenvergoeding 2016	Beloning betaalbaar op termijn 2016	
Voorzitter Raad van Toezicht	j	Dhr. W.J. Egtberts	01-08-2012	-	n.v.t.	8.897	1.470	-	10.367	10.533
Lid Raad van Toezicht	n	Mw. L. van 't Hoff	01-08-2008	31-07-2015	n.v.t.	-	-	-	-	5.250
Lid Raad van Toezicht	n	Mw. A. Bakker	01-08-2008	31-07-2015	n.v.t.	-	-	-	-	2.397
Lid Raad van Toezicht	n	Dhr. B. Verreijt	01-08-2008	31-07-2015	n.v.t.	-	-	-	-	3.069
Lid Raad van Toezicht	n	Dhr. F.J. Prins	01-08-2012	-	n.v.t.	5.316	-	-	5.316	7.000
Lid Raad van Toezicht	n	Mw. E.M. Schins-Derken	01-08-2014	-	n.v.t.	5.316	-	-	5.316	7.000
Lid Raad van Toezicht	n	Dhr. R.J. Benjamins	01-08-2014	-	n.v.t.	5.001	975	-	5.976	5.785
Lid Raad van Toezicht	n	Dhr. J. Wisselink	01-08-2015	01-05-2016	n.v.t.	1.816	-	-	1.816	1.750
Lid Raad van Toezicht	n	Dhr. A. Hoven	29-09-2016	-	n.v.t.	1.750	-	-	1.750	-

Bovenstaande opgave betreft: deels de vergoedingen voor het schooljaar 2015-2016 en deels voor 2016-2017. De vergoeding van de RVt betreft een vastgestelde toelage voor toezichthouders. Dit bedrag werd tot 1 mei 2016 bruto toegekend en via de salarisadministratie verwerkt (bij de toezichthouder was sprake van een fictief dienstverband). KPOA heeft over de toelage de loonbelasting/premie volksverzekeringen en inkomensafhankelijke ZVW bijdrage afgedragen. Op 1 mei 2016 is de fictieve dienstbetrekking voor toezichthouders in de semipublieke sector afgeschaft. Na 1 mei zijn de vergoedingen uitbetaald via de financiële administratie, de honorering van toezichthouders wordt dan feitelijk belast via de aangifte inkomstenbelasting. KPOA geeft de honorering vanaf 1 mei 2016 op als vergoeding via een IB47 formulier bij de Belastingdienst. De toezichthouders die ondernemer zijn, ontvangen van KPOA BTW en dragen deze zelf af, dit wordt niet via het IB47 formulier opgegeven. De toelage wordt in drie termijnen uitbetaald in de maanden november, februari en juni.

Gegevens bij overschrijding toepasselijke norm

In 2016 is geen sprake geweest van overschrijding van uitkeringen wegens beëindiging dienstverband of bezoldiging niet-topfunctionarissen boven de wettelijke norm.

D3 Verbonden partijen

Verbonden partij, meerderheidsdeelneming

Naam	Stichting Dienstverlening Basisonderwijs Amersfoort
Juridische vorm	Stichting
Statutaire zetel	Amersfoort
Code activiteiten	4
Resultaat boekjaar 2016 (€)	- 28.311
Eigen vermogen per 31-12-2016 (€)	315.418
Deelname %	100%
Opgenomen in consolidatie	Ja

Op de volgende pagina's zijn opgenomen de enkelvoudige exploitatierekeningen (waaruit de segmentering van het resultaat blijkt) en de enkelvoudige balansposities.

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag

Naam	Samenwerkingsverband Primair Onderwijs de Eem	Stichting Zeeluwe
Juridische vorm	Vereniging	Stichting
Statutaire zetel	Leusden	Harderwijk
Code activiteiten	4	4
Deelname %	-	-

Naam	Vereniging Partners in Onderwijs	Stichting RTC Transvita
Juridische vorm	Vereniging	Stichting
Statutaire zetel	Nieuwegein	Nieuwegein
Code activiteiten	4	4
Deelname %	-	-

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

D4 Segmentering resultaat 2016

	Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o.	Stichting Dienstverlening Basisonderwijs Amersfoort	Eliminatie	Geconsolideerd
3 Baten				
3.1 Rijksbijdragen OCW	28.724.683	-	-	28.724.683
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	277.543	-	-	277.543
3.5 Overige baten	501.625	-	-	501.625
Totaal baten	29.503.851	-	-	29.503.851
4 Lasten				
4.1 Personeelslasten	23.856.571	-	-	23.856.571
4.2 Afschrijvingen	407.035	-	-	407.035
4.3 Huisvestingslasten	2.321.376	31.500	-	2.352.876
4.4 Overige lasten	2.810.608	-	-	2.810.608
Totaal lasten	29.395.590	31.500	-	29.427.090
Saldo baten en lasten	108.262	-31.500	-	76.762
5 Financiële baten en lasten	16.248	3.189	-	19.437
Nettoresultaat	124.509	-28.311	-	96.199

D5 Enkelvoudige balans**Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o.***(na voorgestelde resultaatbestemming)*

1	ACTIVA	<u>Per 31 december 2016</u>	<u>Per 31 december 2015</u>
1.2	Materiële vaste activa		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	295.023	257.480
1.2.2	Inventaris en apparatuur	2.011.824	1.840.438
1.2.3.1	Leermiddelen	<u>766.853</u>	<u>780.157</u>
		3.073.700	2.878.075
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	14.594	31.719
1.5.2	OCW	1.418.061	1.438.782
1.5.6	Overige overheden	2.107	675
1.5.7	Overige vorderingen	159.521	128.022
1.5.8	Overlopende activa	<u>175.259</u>	<u>175.869</u>
		1.769.542	1.775.067
1.7	Liquide middelen	7.299.577	7.048.793
	TOTAAL ACTIVA	<u><u>12.142.819</u></u>	<u><u>11.701.935</u></u>
2	PASSIVA		
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1	Algemene reserve	4.382.548	4.142.823
2.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	-	117.609
2.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	<u>738.377</u>	<u>735.985</u>
		5.120.925	4.996.417
2.2	Vorzieningen		
2.2.1	Voorziening personeel	149.627	-
2.3.1.5	Voorziening jubilea	424.842	402.598
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	<u>2.069.736</u>	<u>1.732.260</u>
		2.644.205	2.134.858
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.3	Crediteuren	1.006.213	524.266
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	964.523	913.796
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	236.307	245.273
2.4.9	Overige kortlopende schulden	95.105	879.957
2.4.10	Overlopende passiva	<u>2.075.541</u>	<u>2.007.368</u>
		4.377.689	4.570.660
	TOTAAL PASSIVA	<u><u>12.142.819</u></u>	<u><u>11.701.935</u></u>

D6 Enkelvoudige balans

Stichting Dienstverlening Basisonderwijs Amersfoort

(na voorgestelde resultaatbestemming)

1	ACTIVA	<u>Per 31 december 2016</u>	<u>Per 31 december 2015</u>
1.5.8	Overlopende activa	<u>3.189</u>	<u>5.792</u>
		3.189	5.792
1.7	Liquide middelen	485.637	479.845
	TOTAAL ACTIVA	<u><u>488.826</u></u>	<u><u>485.637</u></u>
2	PASSIVA		
2.1	Eigen vermogen		
2.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	<u>315.418</u>	<u>343.728</u>
		315.418	343.728
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.9	Overige kortlopende schulden	159.521	128.022
2.4.10	Overlopende passiva	<u>13.887</u>	<u>13.887</u>
		173.408	141.909
	TOTAAL PASSIVA	<u><u>488.826</u></u>	<u><u>485.637</u></u>

D7 Overzicht resultaat per school

		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Aloysius	15CZ	19.982	4.396	-20.370
Het Baken	06KF	-2.629	-	-26.140
De Biezen	06LM	29.901	-15.056	31.403
De Breede Hei	23PG	32.065	13.302	39.698
St. Caecilia	15ML	-4.600	-	13.909
DOK12	29XW	12.152	-	58.758
De Drieslag	15OZ	2 92	1.379	7.380
St. Josephschool	06ZN	40.466	5.819	-40.473
Kameleon	21RT	13.442	-	-35.195
De Kinderhof	15TT	-1.203	4.061	6.133
De Kubus	15HB	-5.185	-	46.496
De Langenoord	03TB	9.041	-	-1.274
De Malelande	27LV	45.952	32	-82.827
De Marke	27NR	- 16.927	-19.750	51.019
SSBO St. Michaël	00UI	20.802	766	-10.860
School op de Berg	04WU	33.198	-12.647	30.129
De Tafelronde	15YG	23.525	-	-732
Bestuursbureau	AH58	- 84.307	-106.692	-50.994
KPOA collectief beleid		- 41.457	53.461	-280.940
Extra afschr./desinv. ICT		-	-	-676.504
Nulmeting		-	-	-99.065
Stichting Dienstverlening		- 28.311	-26.500	-112.885
		96.199	-97.429	-1.153.334

